МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Навчально-науковий інститут економіки і управління

Кафедра фінансів

«До захисту в ЕК»	**«До захисту допущено»**
Директор інституту	Завідувач кафедри
_____ Олег ШЕРЕМЕТ	_____ Лада ШІРІНЯН
(підпис) (ім'я та прізвище)	(підпис) (ім'я та прізвище)
«___» _____ 2023 р.	«___» _____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА

зі спеціальності ___072 «Фінанси, банківська справа та страхування»_____
(код і назва спеціальності)
освітньо-професійної програми _Фінанси, банківська справа та страхування
на тему: **_____Система раннього попередження та регулювання підприємства_____**

Виконав: здобувачка _4_ курсу, групи _ФІ-4-15

___Паламарчук Костянтин Васильович_____ _____
(прізвище, ім'я, по батькові повністю) (підпис)

Керівник: _Третяк Катерина Володимирівна_ _____
(прізвище, ім'я, по батькові повністю) (підпис)

Рецензент __Юлія Темчишина_____ _____
(ім'я та прізвище) (підпис)

Я, як здобувач (ка) Національного університету харчових технологій, розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я, не надавав (ла) і не одержував (ла) недозволеної допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувач (ка)_____
(підпис)

Київ – 2023 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут (факультет) Методи оцінки ефективності діяльності підприємства
Кафедра фінансів
Освітній ступінь бакалавр
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр і назва)
Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування
(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри фінансів

/Лада ШІРІНЯН/
«____» _____20__ року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Паламарчук Костянтин Васильович
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: Система раннього попередження та регулювання підприємства
керівник проекту (роботи) Третяк К. В. к. е. н., доц.,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затверджені наказом закладу вищої освіти від «05» грудня 2022 р. № 865-КС
2. Строк подання здобувачем роботи 07 червня 2023 р.
3. Вихідні дані до роботи підручники, навчальні посібники, монографії, періодичне видання, статті, звітність підприємства, інтернет джерела.
4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)
Розділ 1. Теоретичні засади системи раннього попередження та реагування підприємства
Розділ 3. Напрями вдосконалення системи раннього попередження та реагування підприємства
Розділ 2. Загальна характеристика та оцінка фінансового стану ПАТ «ОБОЛОНЬ»
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
Рис. 1.1. Система попередження, прогнозування та подолання банкрутства, Рис. 1.2. Методики визначення ймовірності настання банкрутства, Табл. 2.1. Динаміка доходів та видатків ПрАТ «Оболонь» у 2020-2022 рр., млн грн, табл. 2.2 Темп приросту доходів та видатків ПРАТ «ОБОЛОНЬ» у 2019-2021 рр., табл. 2.4. Аналіз ліквідності балансу ПрАТ «Оболонь», 2020-2022 рр., табл. 2.5 Абсолютні показники фінансової стійкості ПрАТ «Оболонь», 2020-2022 рр., табл. 2.6. Аналіз типу фінансової стійкості ПрАТ «Оболонь», 2020-2022 рр., табл. 2.7. Коефіцієнти фінансової стійкості ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр., табл. 2.9. Показники

ділової активності ПрАТ «Оболонь» за активами, 2020-2022 рр., табл. 2.11. Аналіз імовірності банкрутства ПрАТ «Оболонь» за п'ятифакторною Z - моделлю Альтмана, табл. 2.12. Аналіз імовірності розвитку кризи ПрАТ «Оболонь» за чотирифакторною Z-моделлю Таффлера, табл. 2.13. Аналіз імовірності розвитку кризи ПрАТ «Оболонь» за чотирифакторною Z-моделлю Ліса, табл. 3.4. Результати діяльності підприємства ПрАТ «Оболонь» у 2022 році із застосуванням збалансованої системи показників.

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада Консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
I	Третяк К. В.		
II	Третяк К. В.		
III	Третяк К. В.		

7. Дата видачі завдання 5 грудня 2022 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Вибір теми, написання заяви, отримання завдання і узгодження плану з керівником	05.12.2022	
2	Робота над 1-м розділом та перевірка керівником	до 24.03.2023	
3	Робота над 2-м розділом та перевірка керівником	до 24. 04.2023	
4	Робота над 3-м розділом та перевірка керівником	до 17.05.2023	
5	Оформлення роботи і подання керівникові для проходження попереднього захисту	до 19.05.2023	
6	Попередній захист	30.05.2023	
7	Подання кваліфікаційної роботи з підтвердження керівника на перевірку академічного плагіату.	01.06.2023	
8	Доопрацювання кваліфікаційної роботи після попереднього захисту та перевірки на плагіат, узгодження змісту доповіді та презентації з керівником, отримання відзивів на роботу	До 06.06.2023	
9	Підпис остаточного варіанту роботи завідувачем кафедри	07.06.2023	

Здобувач _____ Паламарчук К.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ Третяк К. В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Паламарчук К. В. Системи раннього попередження та реагування підприємства

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Національний університет харчових технологій, Київ, 2023.

Кваліфікаційна робота присвячена розв'язанню актуальних питань щодо системи раннього попередження та реагування підприємства на прикладі виробничого підприємства ПрАТ «Оболонь».

Кваліфікаційна робота складається: зі вступу, в якому визначено актуальність кваліфікаційної роботи, мету та завдання; трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

У першому розділі висвітлено теоретичні підходи до системи раннього попередження та реагування підприємства.

У другому розділі наведено характеристику діяльності ПрАТ «Оболонь», проведено аналіз фінансового стану, здійснено оцінку фінансової стійкості та імовірності настання банкрутства досліджуваного підприємства.

У третьому розділі запропоновано напрями вдосконалення системи раннього попередження та реагування підприємства.

Ключові слова: *банкрутство, фінансова стійкість підприємства, абсолютні показники фінансової стійкості, відносні показники фінансової стійкості, тип фінансової стійкості, моделі прогнозування банкрутства, системи раннього попередження.*

ЗМІСТ

ВСТУП…… 5

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СИСТЕМИ РАННЬОГО ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА РЕАГУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА..…….. 7

1.1. Економічна сутність системи попередження, прогнозування та подолання банкрутства…….. 7

1.2. Методичні підходи до раннього попередження банкрутства та реагування підприємства……..... 12

РОЗДІЛ 2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПРАТ «ОБОЛОНЬ»……..…… 21

2.1. Загально-організаційна структура та основні показники фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Оболонь»…..…… 21

2.2. Оцінка фінансового стану підприємства…… 28

2.3. Аналіз імовірності банкрутства ПрАТ «Оболонь»…… 45

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ РАННЬОГО ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА РЕАГУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА…… 52

3.1. Удосконалення системи раннього попередження та реагування як засобу забезпечення стійкості підприємства…….. 52

3.2. Підходи щодо попередження імовірності банкрутства ПрАТ «Оболонь»…….. 58

ВИСНОВКИ……..…… 64

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ…….. 69

ДОДАТКИ

ВСТУП

Актуальність теми. Для ефективної діяльності підприємства необхідне запровадження системи управління, що реагує на зміни зовнішнього і внутрішнього середовища, виявляє та протидіє кризовим факторам, забезпечує конкурентоспроможність підприємства на ринку, забезпечує його діяльність усіма необхідними ресурсами, приймає рішення тактичного та стратегічного характеру.

Зростаюча кількість підприємств-банкрутів спонукає науковців та практиків працювати над розв'язанням зазначеної проблеми, як на рівні окремого підприємства, так і на загальнодержавному рівні. Саме розробка шляхів вдосконалення системи запобігання та протидії банкрутству підприємства є необхідною та вкрай важливою умовою ефективного його функціонування.

Питанню визначення ймовірності банкрутства підприємств та напрямів протидії йому приділяється значна увага з боку вітчизняних та зарубіжних науковців. Розробкою методик і критеріїв прогнозування банкрутства займались такі провідні вчені як Е. Альтман, Р. Ліс, А. Таффлер, Г. Тішоу, Г. Спрінгейт, М. Азіз, Г. Дар, Е. Хотчкіз та ін. Проблеми використання й удосконалення інтегральних економічних показників для оцінки стану підприємства розглядаються вітчизняними науковцями, серед яких О.О. Терещенко, А.В. Матвійчук, А.Д. Шеремет, О.А. Базілінська, Н.П. Шморгун, І.В. Троц, І.О. Бланк, О.Л. Пластун, О.О. Шапурова та ін.

Незважаючи на значну кількість праць по даній тематиці, залишається багато питань щодо оцінки та прогнозування ймовірності банкрутства підприємств, а також системи раннього попередження банкрутства, які потребують уваги та подальшого дослідження.

Метою дослідження є пошук шляхів зниження імовірності банкрутства підприємства з використанням системи раннього попередження та реагування.

Поставлена мета дала можливість сформувати наступні **завдання**:

- розкрити економічну сутність системи попередження, прогнозування та подолання банкрутства;

- вивчити методичні підходи до раннього попередження банкрутства та реагування підприємства;

- розглянути загально-організаційну структуру та основні показники фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Оболонь»;

- оцінити фінансовий стан ПрАТ «Оболонь»;

- провести аналіз імовірності банкрутства ПрАТ «Оболонь»;

- висвітлити напрями удосконалення системи раннього попередження та реагування як засобу забезпечення стійкості підприємства;

- запропонувати підходи щодо попередження імовірності банкрутства ПрАТ «Оболонь».

Об'єктом дослідження є використання системи раннього попередження та реагування підприємства з метою виявлення, попередження та подолання банкрутства.

Предметом дослідження є теоретичні, практичні і прикладні підходи до використання системи раннього попередження та реагування підприємства.

Методи дослідження. У процесі підготовки кваліфікаційної роботи використовувались методи дедукції та індукції, аналізу та синтезу, порівняння, групування, співставлення та порівняння.

Інформаційною базою при написанні кваліфікаційної роботи слугували наукові статті щодо системи раннього попередження та реагування підприємства, монографії, підручники, посібники, звітність ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО СИСТЕМИ РАННЬОГО ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА РЕАГУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність системи попередження, прогнозування та подолання банкрутства

В умовах нестабільності економіки, зумовлених світовою фінансовою кризою, нестабільності ринку в Україні, різких коливань валютних курсів, високих темпів інфляції для багатьох підприємств особливо актуальною є задача ефективного оздоровлення за рахунок мобілізації фінансових ресурсів та грамотного управління діяльністю підприємств. Саме процес прийняття виважених та ефективних управлінських рішень виступає найважливішим засобом забезпечення умов виходу з економічної кризи та надійним механізмом соціально-економічних перетворень, яких неможливо досягти без здійснення ефективної процедури запобігання та протидії банкрутству підприємства.

Бажання суб'єктів господарювання зміцнити свої конкурентні переваги повинно орієнтувати їх на впровадження нових підходів та методів ведення підприємницької діяльності, серед яких чільне місце належить системі заходів з адаптації підприємства до зовнішнього середовища, що за існуючих несприятливих умов господарювання дозволило б частині підприємств уникнути кризового стану [1, с. 31].

Імовірність настання банкрутства є кризовим явищем для діяльності підприємства і його подолання вимагає застосування спеціальних методів фінансового управління.

Основними принципами, на яких повинна базуватись система антикризового управління, є такі:

- рання діагностика кризових явищ діяльності підприємства;

- своєчасність реагування на різні кризові явища;
- адекватність реагування підприємства на ступінь реальної загрози його життєдіяльності;
- мобілізація внутрішнього потенціалу для виходу з кризи;
- забезпечення контролю за результатами розроблених заходів [2, с. 115].

Нам імпонує думка Троц І. В., яка полягає в тому, що стратегічні напрями уникнення банкрутства залежно від їх функціонального призначення та відповідно до фінансового стану діяльності підприємства (нормальний, передкризовий, кризовий) доцільно систематизувати в три основні групи:

1) Попередження банкрутства – передбачає застосування комплексної системи прогнозування та визначення ймовірності банкрутства підприємства, яка у свою чергу передбачатиме:

- постійний моніторинг фінансово-господарської діяльності підприємства та середовища здійснення його діяльності (на мікро- та макрорівні);
- визначення основних ендогенних та екзогенних факторів, що можуть спровокувати виникнення банкрутства (іншими словами виявлення всіх потенційних загроз);
- проведення діагностики ймовірності банкрутства підприємства, а саме, виявлення негативних тенденцій розвитку, критичних відхилень (експрес-діагностика, фундаментальна діагностика);
- запровадження на підприємстві системи раннього попередження та реагування, завдання якої полягатиме у своєчасному інформуванні керівництва про потенційні загрози та ризики;
- використання основних вітчизняних та зарубіжних методик прогнозування ймовірності банкрутства підприємства (дискримінантний аналіз, експертна оцінка, SWOT-аналіз);
- запровадження на підприємстві прогнозування, як основного елемента визначення можливих кількісних і якісних змін стану підприємства (рівня розвитку в цілому, окремих напрямів діяльності) в майбутньому, а також альтернативних способів досягнення очікуваного стану;

- використання на підприємстві стратегічного планування, яке забезпечує конкретизацію його стратегії (базової стратегії як генерального напрямку розвитку) і досягнення сформульованих цілей на основі використання наявних переваг і створення нових.

2) Запобігання банкрутству – передбачає здійснення комплексу заходів, що підвищують рівень діяльності підприємства та його шанси на «виживання» в передкризових умовах розвитку, а також сприяють недопущенню до критичного стану діяльності підприємства, і як наслідку до банкрутства, шляхом:

- забезпечення економічної безпеки підприємства з метою гарантування його стабільного і максимально ефективного функціонування та перспективу розвитку;

- запровадження та систематичного проведення контролінгу на підприємстві, як спеціальної та саморегулюючої системи методів та інструментів функціональної підтримки менеджменту через інформаційне забезпечення, планування, координацію, контроль та внутрішній консалтинг;

- здійснення антикризового управління, що передбачає використання арсеналу управлінських рішень для фінансової стабілізації діяльності підприємства у динамічних умовах сучасності;

- створення на підприємстві своєрідного механізму управління ризиками – ризик-менеджменту, що включає ідентифікацію ризиків, планування заходів щодо зменшення ризиків, моніторинг ризиків і контроль виконання заходів з їх зменшення, аналіз ефективності реалізованих заходів та накопичення досвіду;

- здійснення реінжинірингу, який базується на використанні сучасних інформаційних технологій для досягнення нових ділових цілей та передбачає докорінну перебудову ділових процесів для досягнення радрадикального поліпшення діяльності підприємства.

3) Подолання банкрутства – передбачає активізацію всіх можливих способів та заходів недопущення ліквідації підприємства, яке знаходиться в кризовому стані, шляхом мобілізації всі наявних сил та ресурсів, шляхом:

- проведення фінансової санації або фінансового оздоровлення підприємства шляхом послідовних взаємопов'язаних заходів фінансово-економічного, виробничо-технічного, організаційного, соціального характеру, спрямованих на виведення суб'єкта господарювання з кризи і відновлення або досягнення ним прибутковості та конкурентоспроможності;

- проведення реорганізації, тобто повної або часткової заміни власників корпоративних прав підприємства, зміни організаційно-правової форми організації бізнесу, ліквідації окремих структурних підрозділів або створення на базі одного підприємства кількох, наслідком чого є передача або прийняття його майна, коштів, прав та обов'язків правонаступником;

- здійснення реструктуризації, тобто зміни структури підприємства, а також його елементів, що передбачає вдосконалення системи управління, фінансово-економічної політики компанії, її операційної діяльності, системи маркетингу та збуту, управління персоналом;

- ліквідація – припинення діяльності суб'єкта підприємницької діяльності, визнаного арбітражним судом банкрутом, з метою здійснення заходів щодо задоволення визнаних судом вимог кредиторів шляхом продажу його майна [3, с. 82-83].

Відтак, система попередження, прогнозування та подолання банкрутства підприємств складається із трьох підсистем, кожна з яких, виходячи з їх назви має своє функціональне призначення та способи реалізації – це підсистема попередження, запобігання і подолання банкрутства підприємства.

Отже, систему попередження та економічні напрями подолання банкрутства підприємств можна представити наступним чином (рис. 1.1).

<table>
<tr><td colspan="5">СИСТЕМА ПОПЕРЕДЖЕННЯ, ПРОГНОЗУВАННЯ ТА ПОДОЛАННЯ БАНКРУТСТВА</td></tr>
<tr><td colspan="5">ПІДСИСТЕМИ</td></tr>
<tr><td colspan="2">ПОПЕРЕДЖЕННЯ</td><td colspan="2">ЗАПОБІГАННЯ</td><td>ПОДОЛАННЯ</td></tr>
<tr><td colspan="2">систематичний моніторинг;
- комплексна діагностика;
- система раннього виявлення та реагування;
- дискримінантний аналіз;
- експертна оцінка;
- SWOT-аналіз;
- прогнозування;
- стратегічне і тактичне планування.</td><td colspan="2">економічна безпека;
- контролінг;
- антикризове управління;
- внутрішній аудит;
- ризик-менеджмент;
- реінжиніринг.</td><td>санація (фінансове оздоровлення);
- реорганізація;
- реструктуризація;
- ліквідація підприємства.</td></tr>
<tr><td colspan="5">ВИКОНАВЦІ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІ</td></tr>
<tr><td>Адміністрація</td><td>Бухгалтерія</td><td>Економічний відділ</td><td>Відділ продажу</td><td rowspan="2">Відділ прогнозування і планування</td></tr>
<tr><td colspan="2">Відділ внутрішнього аудиту</td><td>Зовнішній аудит</td><td>Аутсорсинг</td></tr>
<tr><td colspan="5">КОНТРЗАХОДИ ПОДОЛАННЯ КРИЗИ НА ПІДПРИЄМСТВІ</td></tr>
<tr><td>Скорочення витрат</td><td>Підвищення прибутковості</td><td>Збільшення грошових надходжень</td><td colspan="2">Підвищення продуктивності</td></tr>
<tr><td colspan="5">ЕКОНОМІЧНІ НАПРЯМИ</td></tr>
<tr><td colspan="5">КОМПЛЕКС ПРЕВЕНТИВНИХ ЗАХОДІВ ТА МЕТОДИК ЗАПОБІГАННЯ</td></tr>
<tr><td>1. Систематичний моніторинг змін і тенденцій розвитку підприємства та умов зовнішнього і внутрішнього середовища господарювання</td><td>2. Оперативно-технічний аналіз та внутрішній аудит результатів діяльності підприємства згідно діючих методичних рекомендацій</td><td>3. Комплексний багатофакторий дискримінантний аналіз на базі зарубіжних та вітчизняних мультиплікативних моделей за 5 останніх років</td><td colspan="2">4. Порівняльна рейтингова оцінка на базі скорингових моделей та багатофакторного аналізу з метою визначення місця в галузі та підвищення інвестиційної привабливості підприємства</td></tr>
</table>

Рис. 1.1. Система попередження, прогнозування та подолання банкрутства [5, с. 1118]

Підсистема попередження банкрутства передбачає застосування комплексу заходів щодо прогнозування та визначення ймовірності банкрутства підприємств та своєчасного інформування керівництва про потенційні загрози.

Підсистема запобігання банкрутства передбачає здійснення комплексу заходів, що підвищують рівень діяльності підприємства та його шанси на «виживання» в кризових умовах розвитку, а також сприяють недопущенню до критичного стану діяльності підприємства, і як наслідку до банкрутства. Основним завданням даної підсистеми є фінансова стабілізація діяльності підприємства у динамічних умовах сучасності.

Підсистема подолання банкрутства передбачає активізацію всіх можливих способів та заходів недопущення ліквідації підприємства мобілізуючи всі наявні сили та ресурси, шляхом послідовних взаємопов'язаних заходів фінансово-економічного, виробничо-технічного, організаційного, соціального характеру, спрямованих на виведення суб'єкта господарювання з кризи і відновлення або досягнення ним прибутковості та конкурентоспроможності [4, с. 275-276].

1.2. Методичні підходи до раннього попередження банкрутства та реагування підприємства

Методичне забезпечення ймовірності настання банкрутства можна розділити на два підходи: державний та науковий [6] (рис. 1.2).

В Україні аналіз фінансово-господарського стану суб'єктів господарювання щодо наявності ознак фіктивного банкрутства, доведення до банкрутства, приховування стійкої фінансової неспроможності, незаконних дій у разі банкрутства проводиться згідно з Методичними рекомендаціями щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій із приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затвердженими Наказом Міністерства економіки України від 19 січня 2006 р. № 14 (у редакції Наказу Міністерства економіки України від 26 жовтня 2010 р. №

1361) [8] та Методикою проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств та організацій [9].

Рис. 1.2. Методики визначення ймовірності настання банкрутства [7, с.133]

Провідним завданням аналізу даних методик є оцінювання результатів господарської діяльності за попередній і поточний роки, виявлення чинників, які позитивно чи негативно вплинули на показники роботи підприємства, а в підсумку – прийняття рішення про визнання структури балансу задовільною (незадовільною), а підприємства – платоспроможним (неплатоспроможним). Особливу увагу приділено розрахунку не лише загальних показників оцінювання фінансового стану, а й коефіцієнтів, що дають змогу визначити схильність підприємства до погіршення фінансового стану або у цілому до проявів банкрутства [10].

Авторські методики, які є комерційними, розробляються для практичного використання на вибір і за потреби фінансовими аналітиками, менеджерами, спеціалістами з антикризового управління.

Базові методики (загальновідомі) широко висвітлюються у спеціальній літературі, використовуються в науково-дослідній роботі. Вони поділяються на два підходи. Перший базується на фінансових даних і оперування деякими

коефіцієнтами, а саме: Z-коефіцієнтом Альтмана, коефіцієнтом Таффлера та ін., а також умінням «читати баланс». Другий підхід виходить із даних щодо збанкрутілих підприємств та порівняння їх із відповідними даними свого підприємства [7, с. 133].

Одна з відомих класичних робіт у галузі аналізу співвідношення та класифікації банкрутства належить У. Біверу (1967 р.). Проведений ним аналіз низки індикаторів банкрутства створив підґрунтя для багатоваріантних спроб цього автора та інших, які розглядали це питання. У. Бівер встановив, що ряд показників може виявляти відповідні вибірки невдалих фірм терміном від п’яти років до банкрутства. Після визначення початкових груп та вибору фірм він запропонував збирати дані балансу та звіту про прибутки та збитки. За результатами дослідження У. Бівер зробив висновок, що співвідношення грошових потоків і боргу є найкращим прогнозом за одним коефіцієнтом.

Проте, це співвідношення не враховувалося у дослідженні Е. Альтмана, яке він провів у 1968 році, через відсутність послідовних і точних даних щодо амортизації та руху грошових коштів.

Із початкового переліку з 22 змінних Е. Альтманом було обрано п’ять, які найкраще прогнозуютьі банкрутство. Його модель отримала назву Z-модель, вона має такий вигляд [11]:

$$Z = 0{,}012X1 + 0{,}014X_2 + 0{,}033X_3 + 0{,}006X_4 + 0{,}999X_5 \quad (2.1)$$

де, X1 – оборотний капітал / загальні активи;

X2 – нерозподілений прибуток / загальна сума активів;

X3 – прибуток до процентів та податків / загальна сума активів;

X4 – власний капітал / балансова ринкова вартість загальних зобов'язань;

X5 – продажі / загальні активи;

Z – загальний показник.

Г. Спрингтейт у 1978 році провів покроковий дискримінантний аналіз методом, який розробив Е.І. Альтман, за результатами якого обрав 4 фінансових коефіцієнта, включаючи оборотні кошти на загальні активи, прибуток до відсотків та податки на загальні активи, прибуток до оподаткування перед поточним

боргом, продажі на загальні активи з 19 показників, які демонстрували найкращі співвідношення для виявлення здорових та збанкрутілих компаній. Після проведеного тестування в 40 компаніях було створено модель, використання якої давало 92,5% правильного прогнозу [12].

Модель Спрингейта має вигляд:

$$Z = 1{,}03X_1+3{,}07X_2+0{,}66X_3+0{,}4X_4 \quad (2.2)$$

де, X1 – відношення оборотних коштів до загальних активів

X2 – відношення прибутку до вирахування відсотків і витрат на загальні активи

X3 – відношення чистого прибутку до оподаткування до поточного боргу

X4 – відношення продажів до загальних активів.

Модель Р. Ліса (1972 рік) має такий вигляд:

$$Z = 0{,}063X1 + 0{,}092X2 + 0{,}057X3 + 0{,}001X4 \quad (2.3)$$

де X1 – відношення оборотного капіталу до всіх активів;

X2 – відношення прибутку від реалізації до всіх активів;

X3 – відношення нерозподіленого прибутку до всіх активів;

X4– відношення власного капіталу до позичкового капіталу.

Якщо значення $Z < 0{,}037$ – висока ймовірність банкрутства; $Z = 0{,}037$ – граничне значення; $Z > 0{,}037$ – низька ймовірність банкрутства.

Модель банкрутства Р. Таффлера (1977 р.) базується на підході підрахунку балів і являє собою лінійну регресійну модель з чотирма фінансовими коефіцієнтами, що було розроблено для оцінки фінансової стійкості 46 компаній у Великобританії, які йшли до дефолту та 46 компаній, які були стабільними протягом 1969-1975 років. Було обрано коефіцієнти, які легко визначаються і відображають найсуттєвіші зв’язки з платоспроможністю компаній [13].

Загальний економічний сенс моделі полягає у функціонуванні кількох показників, що характеризують економічний потенціал підприємства та результатів його діяльності за минулий період. Модель має вигляд:

$$Z=0{,}53X_1+0{,}13X_2+0{,}18X_3+0{,}16X_4 \quad (2.3)$$

де, X_1 – прибуток до оподаткування / поточні зобов'язання;

X_2 – оборотні активи / загальні зобов'язання;

X_3 – поточні зобов'язання / загальні активи;

X_4 – дохід / загальна сума активів.

У 1980 році Д. Олсон застосував метод логістичного аналізу, щоб створити власну модель і випробував її на 105 неплатоспроможних компаніях та 2058 компаніях, що не мали збитків. У своїй моделі він використав дев'ять незалежних змінних. Правильність прогнозів за моделлю досягла 85,1% [12].

Модель Олсона має наступний вигляд:

$$T = -1{,}32 - 0{,}47SIZE_t + 6{,}03(TL_t/TA_t) - 1{,}43(WC_t/TA_t) + 0{,}0757(CL_t/CA_t) - 2{,}37(NI_t/TA_t) - 1{,}83(FFO_t/TL_t) + 0{,}285X - 1{,}72Y - 0{,}521[(NI_t - NI_{t-1})/(|NI_t|+|NI_{t-1}|)] \quad (2.14)$$

де, SIZE – натуральний логарифм відношення сукупних активів до індексу-дефлятора ВВП;

TL – сукупні зобов'язання;

TA – сукупні активи; 37

WC – робочий капітал;

CL – короткострокові зобов'язання;

CA – оборотні активи;

NI – чистий прибуток;

FFO – чистий прибуток + амортизація;

X – 1 якщо підприємство збиткове за останні 2 роки, 0 – в інших випадках;

Y – 1 якщо TL > TA, 0 - в інших випадках;

t – звітний період;

-1 – попередній період;

|NI| – чистий прибуток взятий за модулем.

Американський економіст Д. Фулмер у 1984 році опублікував свою працю, у якій представив модель класифікації банкрутства виходячи з обробки даних 60 підприємств: 30 потерпілих крах і 30 нормально працюючих – із середнім річним оборотом в $455000. Точність прогнозів, зроблених з допомогою даної моделі на

рік вперед - 98%, на два роки - 81%. Початковий варіант моделі містив 40 фінансових коефіцієнтів, остаточний використовує лише 9 [14].

Модель Фулмера має наступний вигляд:

$Z = 5{,}528X_1 + 0{,}212X_2 + 0{,}73X_3 + 1{,}27X_4 – 0{,}12X_5 + 2{,}335X_6 + 0{,}575X_7 + 1{,}083X_8 + 0{,}894X_9 - 6.075$ (2.15)

де, X_1 – середній нерозподілений прибуток / середній загальний обсяг активів

X_2 – доходи / середня загальна сума активів

X_3 – прибуток / загальна вартість капіталу

X_4 – грошові потоки від операцій / середній загальний борг

X_5 – середній загальний борг / загальна вартість капіталу

X_6 – Загальна сума поточних зобов'язань / Середня загальна сума активів

X_7 – середня вартість матеріальних активів

X_8 – середній оборотний капітал / середній загальний борг

X_9 – EBIT / Витрати за відсотками. 38

Всі описані вище моделі можна застосовувати для підприємств, які функціонують у стабільному макроекономічному середовищі. Українська економіка функціонує в умовах нестабільності – як економічної, так і політичної. Тому, застосування розглянутих моделей може не показати справжній результат ймовірності банкрутства. Вітчизняні дослідники вважають, що найбільш доцільним є застосування моделей, запропонованих вченими Р. С. Сайфулліним та Г. Г. Кадиковим і українськими вченими О. О. Терещенком та А. В. Матвійчуком.

Вчені Р. С. Сайфуллін і Г. Г. Кадиков розробили одну з найбільш відомих рейтингових моделей ймовірності банкрутства підприємства. Середньострокова рейтингова модель прогнозування ймовірності банкрутства Сайфулліна-Кадикова може бути застосовна для організацій будь-якого масштабу і галузі виробництва [15]. Модель має вигляд:

$$P = 2K_1 + 0{,}1K_2 + 0{,}08K_3 + 0{,}45K_4 + K_5 \quad (2.16)$$

де, К1 – коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власним капіталом;

К2 – коефіцієнт поточної ліквідності, тобто співвідношення оборотних активів до поточних зобов'язань;

К3 – коефіцієнт оборотності активів, тобто співвідношення виручки від реалізації до загальної вартості активів;

К4 – рентабельність реалізації продукції, тобто співвідношення чистого прибутку до виручки від реалізації;

К5 – рентабельність власного капіталу, тобто співвідношення чистого прибутку до власного капіталу.

Українським вченим О. О. Терещенком у 2004 р. розроблено модель, яка базується на застосуванні методології дискримінантного аналізу на основі фінансових показників вибіркової сукупності вітчизняних підприємств. На думку вченого розроблена ним модель враховує всі складові фінансового стану підприємства: ліквідність, прибутковість, оборотність, структуру майна, капіталу тощо [16].

Модель О. О. Терещенка має наступний вигляд:

$$Z = 1{,}5\ X_1 + 0{,}08\ X_2 + 10\ X_3 + 5\ X_4 + 0{,}3\ X_5 + 0{,}1\ X_6 \quad (2.17)$$

де X_1 – гроші та їх еквіваленти / (довгострокові зобов'язання + поточні);

X_2 – баланс / (довгострокові зобов'язання + поточні);

X_3 – чистий прибуток (збиток) / баланс;

X_4 – чистий прибуток (збиток) / чистий дохід від реалізації;

X_5 – виробничі запаси / чистий дохід від реалізації;

X_6 – чистий дохід від реалізації / (довгострокові зобов'язання + необоротні активи).

Якщо значення $Z>2$, то підприємству не загрожує банкротство; $1<Z<2$ - фінансова стійкість підприємства порушена; $0<Z<1$ - існує загроза банкрутства підприємства; $Z<0$ - підприємство на межі банкрутства [17].

До українських належить дискримінантна модель оцінки ймовірності банкрутства, розроблена А. В. Матвійчуком (2005 р.). Модель враховує сім коефіцієнтів, які найбільше впливають на діяльність українських підприємств і

спроможні при їхній невідповідності призвести до банкрутства. Вона має наступний вигляд [18, с. 20]:

$$Z = 0{,}033\ K_1 + 0{,}268\ K_2 + 0{,}045\ K_3 - 0{,}018\ K_4 + 0{,}004\ K_5 - 0{,}015\ K_6 + 0{,}702\ K_7 \quad (2.18)$$

де, K_1 – оборотні активи / необоротні активи;

K_2 – чистий дохід від реалізації / поточні зобов'язання;

K_3 – чистий дохід від реалізації / власний капітал;

K_4 – баланс / чистий дохід від реалізації;

K_5 – (оборотні активи - поточні зобов'язання) / оборотні активи;

K_6 – сума зобов'язань / баланс;

K_7 - власний капітал / сума зобов'язань.

Якщо значення *Z* в даній моделі більше 1,104, то досліджуване підприємство має задовільний фінансовий стан, якщо значення менше за 1,104, то існує загроза фінансової стійкості підприємства.

Кожна із розглянутих моделей має свої переваги та недоліки (табл. 2.1).

Таблиця 2.1.

Переваги та недоліки моделей прогнозування банкрутства [11-18]

Назва методики	Переваги	Недоліки
Система показників фінансового стану підприємства для діагностики його банкрутства У. Бівера	- можливість виявлення незадовільної структури балансу; - простота і швидкість застосування; - прогнозування ризику банкрутства у майбутньому	Може застосовуватися для успішних підприємств, що не відповідають нормативним значенням для підприємств у деяких галузях. Ігноруються показники стану і структури грошових потоків та дебіторської заборгованості
Модель Альтмана Модель Таффлера Модель Спрінгейта Модель Фулмера Модель Олсона	- незначна кількість показників; - простота і швидкість розрахунків; - доступність необхідних даних розрахунків; - можливість оцінки фінансового стану і прогнозу банкрутства підприємства	Ці моделі не підходять для українських підприємств, не можливе застосування для малих підприємств, відсутні законодавчі норми обліку, невідповідні методичні прийоми розрахунку показників української фінансової звітності, суб'єктивний добір показників, відсутні поправки при використанні лінійної залежності

Продовження табл. 2.1

Метод рейтингового числа (Сайфуліна, Кадикова)	- незначна кількість показників; - можливість оцінки фінансового стану і прогнозу банкрутства підприємства	Недостатність обґрунтованості показників та їхніх нормативних значень, неможливістю визначення причин неплатоспроможності підприємств, ігнорування галузевих особливостей об'єктів
Дискримінанта модель інтегральної оцінки фінансового стану О. Терещенка	- врахування специфіки діяльності суб'єктів господарювання; - незначна кількість показників; - доступність інформації та необхідних параметрів для розрахунку моделі	Недостатність рівня обґрунтованості показників, використання окремими підприємствами, широкий інтервал невизначеності

Кожен керівник підприємства може сам обирати, яку саме модель використовувати. Але оцінку ймовірності настання банкрутства потрібно проводити не тільки з аналізу дискримінантних моделей, а й ураховувати специфіку діяльності підприємств, ситуацію на ринку, основні показники фінансової діяльності, роботу ризик-менеджменту організації тощо.

РОЗДІЛ 2
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПРАТ «ОБОЛОНЬ»

2.1. Загально-організаційна структура та основні показники фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Оболонь»

Приватне акціонерне товариство «Оболонь» (далі – Підприємство / Компанія / Товариство / ПАТ «Оболонь») та його дочірні підприємства (далі разом – «Група») здійснюють виробництво та продаж пива, мінеральної води, охолоджувальних та слабоалкогольних напоїв під різними брендами торгової марки «Оболонь». Історія ПАТ «Оболонь» почалася у 1974 році, коли було збудовано пивоварне підприємство. Офіційне відкриття виробництва відбулося у 1980 році відкриттям київського пивоварного заводу №3 та було приурочене до 22-х Олімпійських ігор. Пізніше, 1986 року на базі Київського пивоварного заводу №3 було створено пивоварне безалкогольне об'єднання «Оболонь», до складу якого увійшли Київський пивоварний завод №1, Київський пивоварний завод №2 та Фастівський пивоварний завод. У 1993 році приватизоване підприємство отримало правовий статус закритого акціонерного товариства. ЗАТ «Оболонь» 1998 року було першим підприємством в галузі, яке отримало міжнародний сертифікат системи менеджменту якості ISO-9001 версії 1994 року, що стало свідченням високого рівня усіх процесів та здатності українського підприємства виробляти продукцію міжнародного рівня. У 2004 році було запущено найбільшу в Європі лінію розливу пива продуктивністю 110 тисяч пляшок на годину. Із запуском нової лінії розливу завод «Оболонь» увійшов до трійки найпотужніших пивоварних заводів Європи [19].

У 1999 році був виготовлений безалкогольний напій «Живчик» виключно з натуральної сировини, який одразу завоював популярність серед широкого кола споживачів. На основному заводі з розробки були введені в експлуатацію нові

установки: встановлення з переробки вуглекислого газу, циліндро-конічні резервуари для ферментації та переробки пива, третє замовлення від пивоварні та новий цех розливу пива. Вперше пиво почали розливати в ПЕТ-пляшки об'ємом 1 та 2 літри та бочки об'ємом 30 літрів для ресторанного та барного бізнесу. ПАТ «Оболонь» стало офіційним спонсором футбольного клубу «Оболонь», який на той момент грав у першій професійній футбольній Лізі України.

У наступні три роки було освоєно виробництво нових видів продукції: пива «2000», безалкогольних напоїв «Кола Нова», «Оболонь Orange ACE». Тоді ПАТ «Оболонь» підтвердило високу організацію системи менеджменту якості та вперше в Україні отримало сертифікат за ISO-9001 версією 2000. Розпочався випуск безалкогольного напою «Живчик Унікальний». Почалося виробництво першого елітного українського пива «Магнат». Оболонські технологи розробили та впровадили у виробництво слабоалкогольний напій «Шарм» та на основі введення в експлуатацію трьох сучасних запірних резервуарів, а також нових ЦКТ німецького виробництва, почався випуск напою із серії «Живчик», збагаченого бета-каротином – «Живчик Лимон».

У 2008 році ВАТ «Оболонь» першим серед підприємств харчової промисловості сертифікувало одразу чотири системи менеджменту. Оболонь підтвердила відповідність вимогам ДСТУ ISO 9001:2001 (Системи управління якістю), ДСТУ ISO 22 000:2007 (Системи управління безпеки харчових продуктів), ДСТУ ISO 14 001:2006 (Системи екологічного управління), ДСТУ-П06 Системи менеджменту безпеки та гігієни праці) [19].

У 2009 році у селі Чемерівці Хмельницької області відбулося урочисте відкриття солодового заводу, одного з найсучасніших у Європі. У 2009-2011 роках було введено в експлуатацію реконструкцію виробничого комплексу в місті Олександрія, на якій введено виробництво слабоалкогольних та безалкогольних напоїв у скляній тарі, ПЕТ-тарі та банку, а також лінія з розливу в кегі, освоєно виробництво тари (ящиків) та кропової стрічки, збудовано фірмовий магазин та ін.

У 2012 році було завершено реконструкцію підприємства ПАТ «Оболонь» «Пивоварний завод Зіберт» у м. Фастів (ТОВ «Пивоварний завод Зіберт»), що дало змогу збільшити його потужність до 10 млн декалітрів пива на рік. Було також реконструйовано цех розливу №1 та склад готової продукції №2 «Красилівське»:, водопідготовку, запущено виробництво нового для компанії виду продукції – барвників.

У 2013 році були завершені 1-й та 2-й етапи реконструкції підприємства потужністю виробництва пива 130 млн доларів на рік, інвестиції в проект становили понад 420 млн грн. Наприкінці 2014 року було завершено прибудову елеватора солодовні у селі Чемерівці Хмельницької області. Інвестиції в проект склали 20,5 млн грн.

Нині корпорація «Оболонь» входить до рейтингів ТОП-25 інноваційних компаній України та ТОП-50 найкращих компаній за підсумками року. Відбулося масштабне оновлення ТМ «Оболонь» та ТМ «Zibert». Випущено нові сорти пива («Germanarich», «Оболонь Київське Міцне», «Obolon Premium Dark Brew», «Hardmix Tequila&Lime» ПЕТ 0,6 л), сидру («Ciber Rose»), 2 нових смаки безалкогольних напоїв ТМ «Живчик», мінеральну воду «Оболонська слабогазована». Також компанія першою в Україні почала випуск слабоалкогольних напоїв нової для ринку категорії «хард зельцер» [19].

За критерієм способу створення, складу та формування статутного капіталу згідно з ГКУ ПрАТ «Оболонь» є корпоративним підприємством, а за критерієм форми власності – приватним акціонерним підприємством (ПрАТ).

Система управління ПрАТ «Оболонь» являє собою комплексний механізм взаємодії усіх ланок управління товариством: Загальних зборів акціонерів, Наглядової ради, керівництва підприємством.

Згідно з організаційно-правовою формою господарювання на ПрАТ «Оболонь» станом на початок 2023 року сформовані такі органи управління:

1. Виконавчий орган – Генеральний директор Булах Ігор Васильович.

2. Наглядова рада (колегіальний орган управління). Голова Наглядової ради – Блощаневич Сергій Михайлович.

3. Ревізійна комісія (колегіальний орган управління). Голова Ревізійної комісії – Полюхович Олег Григорович.

Президент ПрАТ «Оболонь» – Слободян Олександр В'ячеславович.

Організаційна структура управління ПрАТ «Оболонь» представлена на рис. 2.1.

Рис. 2.1. Організаційна структура ПрАТ «Оболонь» [19]

Наглядова рада ПрАТ «Оболонь» вирішує питання щодо уповноваження представників на участь у загальних зборах учасників (акціонерів) підприємств з корпоративними правами. Крім того, Наглядова рада виконує наступні функції:

– прийняття рішень про проведення чергових Загальних зборів відповідно до Статуту ПрАТ «Оболонь»;

– підготовка порядку денного загальних зборів акціонерів;

– прийняття рішення про дату їх проведення та про включення пропозицій до порядку денного;

– попередній розгляд питань, що належать до виключної компетенції Загальних зборів акціонерів, підготовка цих питань до зборів;

– розгляд і погодження проєктів рішень Загальних зборів Товариства;

– визначення дати складення переліку акціонерів, які мають бути повідомлені про проведення Загальних зборів, мають право брати участь у Загальних зборах;

– вирішення інших питань, що стосувалися господарської діяльності Товариства [19].

Функціональні підрозділи підприємства включають: планово-економічний відділ, бухгалтерію, відділ кадрів, відділ реалізації, юридичний відділ. До організаційної структури ПрАТ «Оболонь», крім апарату управління, входить п'ять структурних підрозділів.

Станом на 31 грудня 2020 року облікова кількість штатних працівників становила 2318 працівників, 2021 року – 2251 працівників, 2022 року – 2092 працівників. В ПрАТ «Оболонь» працюють 132 бригади з чисельністю від 4 до 25 чол.

Розглянемо основні показники фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Оболонь».

Основним джерелом формування балансового прибутку для торговельного підприємства є прибуток від реалізації товарів.

Аналізуючи обсяги та динаміку чистого прибутку підприємства необхідно визначити обсяг формування чистого прибутку, який залишається в розпорядженні підприємства після сплати податків та інших обов'язкових платежів з прибутку; аналізуються абсолютні та відносні зміни в обсягах його формування (табл. 2.1.).

Таблиця 2.1

Динаміка доходів та видатків ПрАТ «Оболонь»

у 2020-2022 рр., млн грн

Показник	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Абсолютне відхилення		
				2021-2020	2022-2021	2022- -2020
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	5 549,7	5 986,6	8 6489,2	436,9	80502,6	80939,5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	4 070,1	4 877,5	5 751,5	807,4	874,0	1681,4
Валовий: прибуток (збиток)	**1 479,6**	**1 109,1**	**2 897,6**	**-370,5**	**1788,5**	**1418,0**
Інші операційні доходи	72,8	128,2	19,5	55,4	-108,7	-53,3
Адміністративні витрати	361,2	423,7	470,6	62,5	46,9	109,4
Витрати на збут	728,7	790,2	684,0	61,5	-106,2	-44,7
Інші операційні витрати	5,3	18,4	53,6	18,1	35,2	48,3
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток (збиток)	**457,2**	**5,0**	**1 708,9**	**-452,2**	**1703,9**	**1251,7**
Інші фінансові доходи	338,3	0,174	15,9	-338,1	15,7	-322,4
Інші доходи	-238,4	32,7	0,0	271,1	-32,7	238,4
Фінансові витрати	246,4	188,5	128,7	-57,9	-59,8	-117,7
Втрати від участі в капіталі	-1,6	0,0	0,0	1,6	0,0	1,6
Інші витрати	15,8	0,0	150,5	-15,8	150,5	134,7
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток (збиток**)**	**324,9**	**-150,6**	**1434,8**	**-475,5**	**1585,4**	**1109,9**
Витрати (дохід) з податку на прибуток	13,7	19,8	320,1	6,1	300,3	306,4
Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток**)**	**338,6**	**-130,8**	**1114,7**	**-469,4**	**1245,5**	**776,1**

Як видно з таблиці 2.1 протягом трьох років спостерігалося як зменшення, так і збільшення доходів та видатків. Так, протягом досліджуваного періоду підприємство мало прибуток, про що свідчить додатній чистий фінансовий результат, а також фінансовий результат до оподаткування, за рахунок в цілому позитивної динаміки усіх складових. Також підприємству вдалось закінчити 2022 рік з прибутком в 1114,7 млн грн. Він збільшився на 1245,5 млн грн в порівнянні з 2021 роком та на 776,1 млн грн порівняно з 2020 роком, тоді як у 2021 році відбулось зменшення на 469,4 млн грн порівняно з 2020 роком.

На зростання прибутку у 2022 році порівняно з 2021 роком вплинуло зростання чистого доходу від реалізації продукції на 80502,6 млн грн, достатньо значне збільшення інших фінансових доходів на 15,7 млн грн, а також значне збільшення в 2022 році валового прибутку на 1788,5 млн грн. Фінансовий результат до оподаткування у 2022 році збільшився на 1585,4 млн грн в порівнянні з 2021 роком та на 1109,9 млн грн в порівнянні з 2020 роком.

Водночас спостерігаємо зростання собівартості: у 2021 році порівняно з 2020роком – на 807,4 млн грн, у 2022 – на 874,0 млн грн порівняно з 2021 роком та на 1681,4 млн грн порівняно з 2020 роком. Зросли адміністративні витрати, інші операційні витрати, інші витрати, витрати з податку на прибуток.

Зазнали зменшення такі статті як інші операційні доходи, інші доходи витрати на збут та фінансові витрати.

Внаслідок таких змін підприємство у 2021 році отримало збиток у розмірі 130,8 млн грн, а у 2022 році – прибуток у розмірі 1114,7 млн грн.

Дослідимо також темпи приросту зазначених статей балансу (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Темп приросту доходів та видатків ПРАТ «ОБОЛОНЬ»

у 2019-2021 рр.

Показник	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Темп приросту, %		
				2021/2020	2022/2021	2022/2020
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	5549,7	5986,6	8649,2	7,9	44,5	55,8
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	4070,1	4877,5	5751,5	19,8	17,9	41,3
Валовий: прибуток (збиток)	**1479,6**	**1109,1**	**2897,6**	**-25,0**	**161,3**	**95,8**
Інші операційні доходи	72,8	128,2	19,5	76,1	-84,8	-73,2
Адміністративні витрати	361,2	423,7	470,6	17,3	11,1	30,3
Витрати на збут	728,7	790,2	684,0	8,4	-13,4	-6,1
Інші операційні витрати	5,3	18,4	53,6	247,2	191,3	911,3
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток (збиток)	**457,2**	**5,0**	**1708,9**	**-98,9**	**34078**	**273,8**
Інші фінансові доходи	338,3	0,174	15,9	-99,9	9037,9	-95,3

Продовження табл. 2.2

Інші доходи	-234,4	32,7	-	114,0	-	-
Фінансові витрати	246,4	188,5	128,7	-23,4	-31,7	-47,8
Втрати від участі в капіталі	-1,6	0,0	0,0	0,0	-	-
Інші витрати	15,8	0,0	150,5	0,0	-	852,5
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток (збиток**)**	**324,9**	**-150,6**	**1434,8**	**-146,4**	**1052,7**	**341,6**
Витрати (дохід) з податку на прибуток	13,7	19,8	320,1	44,5	1516,7	2236,5
Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток**)**	**338,6**	**-130,8**	**1114,7**	**-138,6**	**952,2**	**229,2**

Як видно з таблиці 2.2 темпи росту доходів, і видатків підприємства ПрАТ «Оболонь» темп зростання валового прибутку у 2022 році порівняно з 2020 роком зріс на 95,8%. Темп приросту фінансового результату від операційної діяльності зазнав суттєвого зростання у 2022 році порівняно з 2021 роком – на 34078%, а у порівнянні з 2020 роком – на 273,8%. Внаслідок отримання підприємством збитку у 2021 році спостерігається зниження темпу приросту фінансового результату до оподаткування на 146,4%. Зниження темпу приросту чистого фінансового результату склало 138,6%.

Проте ситуація у 2022 році покращилася і загалом за три роки бачимо зростання темпу приросту за чистим фінансовим результатом на 229,2%.

Отже, можна стверджувати, що за розглянутий період підприємство мало негативну динаміку у 2021 році порівняно з 2020 роком та позитивну у 2022 році порівняно з 2021 та 2020 роками.

2.2. Оцінка фінансового стану підприємства

Оцінка фінансового стану – це впорядкований, цілеспрямований процес визначення ефективності ведення бізнесу з погляду формування капіталу підприємства, прибутковості його діяльності, платоспроможності, репутації та ділової активності підприємства у ринковому середовищі.

Одним з найважливіших елементів у комплексній оцінці фінансового стану є ліквідність підприємства, яку прийнято оцінювати за коефіцієнтами та за місцем майна і зобов'язань у балансі. Стійкий фінансовий стан підприємства характеризується можливістю сплачувати зобов'язання як довгострокові, так і короткострокові. Ліквідністю називають здатність підприємств сплачувати поточні зобов'язання.

На основі даних фінансової звітності розрахуємо та проаналізуємо показники ліквідності ПрАТ «Оболонь» (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Коефіцієнти ліквідності ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр.

Показники	Рік			Абсолютне відхилення, +/-		
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2021-2020 рр.	2022-2021 рр.	2022-2020 рр.
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	0,01	0,11	0,01	0,10	0,10
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,22	0,27	0,69	0,05	0,42	0,47
Коефіцієнт поточної (загальної) ліквідності	0,68	0,75	1,50	0,07	0,75	0,82

Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, яку частину короткострокової заборгованості підприємство здатне погасити в поточний момент або найближчим часом. Рекомендоване значення 0,2-0,35, отже, бачимо, що ПрАТ «Оболонь» має проблему з абсолютною ліквідністю через дефіцит грошових коштів та їх еквівалентів. Воно не здатне в поточний момент погасити всі свої короткострокові борги і вважати його платоспроможність нормальною не можна. У 2020-2021 рр. стан абсолютної ліквідності був критичним, а у 2022 р., не зважаючи на те, що показник ліквідності збільшився майже у 10 разів, коштів все одно критично не вистачало для покриття поточної частини заборгованості.

Коефіцієнт швидкої ліквідності характеризує здатність підприємства розрахуватись за поточними зобов'язаннями за певний період. Розраховані значення коефіцієнта швидкої ліквідності ПрАТ «Оболонь» за даними табл. 2.3. у 2020-2021 рр. значно менше від нормативного. Зазначений коефіцієнт збільшився майже у 2,5 рази у 2022 році, але ПрАТ «Оболонь» не має в достатньому обсязі швидко ліквідних активів для погашення поточних зобов'язань.

Коефіцієнт поточної (загальної) ліквідності свідчить про спроможність підприємства щодо погашення короткострокових зобов'язань. Показник поточної ліквідності на підприємстві є меншим за рекомендоване нормативне значення, а це вказує на дефіцит оборотних активів для покриття поточних зобов'язань.

Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття) є узагальнюючим показником ліквідності, який вимірює загальну ліквідність і показує, наскільки поточні кредиторські зобов'язання забезпечені поточними активами, іншими словами, скільки грошових одиниць поточних активів припадає на одну грошову одиницю поточних зобов'язань. За нашими розрахунками зазначений показник на ПрАТ «Оболонь» є меншим за норму, з чого випливає, що підприємство має певні проблеми з ліквідністю, які потребують від керівництва прийняття управлінських рішень щодо підвищення ліквідності.

Подальший аналіз ліквідності передбачає аналіз ліквідності бухгалтерського балансу, який характеризує ступінь покриття зобов'язань підприємства майном за умов, що термін перетворення активів у гроші відповідає терміну погашення зобов'язань.

За ступенем ліквідності виділяють чотири групи активів [20, с. 166]:

А1 – найбільш ліквідні активи. Група А1 охоплює грошові кошти та їх еквіваленти та цінні папери, які можна використати при розрахунках за зобов'язаннями миттєво.

А2 – активи, які мають здатність швидко реалізовуватись. Група А2 включає дебіторську заборгованість. Проте, якщо платіжна дисципліна дебіторів порушена, то зазначена група активів може реалізовуватись тривалий час.

А3 – активи, що реалізуються повільно. До групи А3 відносять запаси і витрати. Швидкість перетворення цих активів на гроші пов'язана з регулярністю проведення відвантаження продукції, швидкості документообігу та попиту на реалізовану продукцію.

А4 – активи, що важко реалізуються. Ця група активів призначена для використання у фінансово-господарській діяльності протягом значного періоду часу. До неї відносять необоротні активи.

Щодо ступеня погашення зобов'язань пасиви також групують від довготермінових до короткотермінових:

П1 – найтерміновіші пасиви. Ця група включає кредиторську заборгованість різних видів: перед постачальниками, працівниками, державою (короткострокові зобов'язання), учасниками та ін.

П2 – короткострокові пасиви. Групу П2 формують короткострокові банківські позики та інші види позик, які погашаються до 12 місяців.

П3 – довгострокові пасиви. До цієї групи відносять довгострокові кредити банків, які видаються терміном більше ніж один рік, а також облігаційні позики та фінансовий лізинг.

П4 – постійні пасиви. Сюди відносять ресурси вкладені засновниками та зароблені підприємством, тобто власний капітал підприємства.

Підприємство вважається ліквідним, коли виконуються умови [20, с. 167]:

$$А_1 \geq П_1;\ А_2 \geq П_2;\ А_3 \geq П_3;\ А_4 \leq П_4 \qquad (2.1)$$

Підприємство можна вважати ліквідним на дату формування балансу, якщо виконується перша умова, що означає, що коштів для погашення кредиторської заборгованості у нього достатньо.

Виконання другої умови свідчить про значну швидкість реалізації продукції, в результаті чого виручені кошти можуть бути спрямовані на погашення короткострокових банківських кредитів.

Якщо виконується третя нерівність, можна говорити про достатню швидкість від реалізації продукції та інших платежів, отже, підприємство здатне бути платоспроможним протягом одного обороту оборотних активів.

Якщо виконуються перші три умови ліквідності, до обов'язково виконуватиметься і четверта умова – постійні пасиви будуть вищі за активи, що важко реалізуються. Якщо не дотримується хоча б одна із умов, це свідчить про порушення ліквідності балансу. Аналіз ліквідності балансу представлений в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Аналіз ліквідності балансу ПрАТ «Оболонь», 2020-2022 рр.

Майно	Сума, тис. грн.			Фінансові ресурси	Сума, тис. грн.			Платіжний надлишок / нестача, тис. грн.			Відсоток покриття зобов'язань, %		
	2020	2021	2022		2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
1. Найбільш ліквідні активи (А1)	17048	29122	152794	1.Негайні пасиви (П1)	1743183	1247829	1059123	-1726135	-1218707	-906329	1,0	2,4	14,4
2.Активи, що швидко реалізуються (А2)	463373	556824	812237	2. Коротко-строкові пасиви (П2)	451597	936619	344657	11776	-379795	467580	102,6	59,5	235,7
3.Активи, що реалізуються повільно (А3)	1021832	1052861	1134000	3. Довго-строкові пасиви (П3)	1020282	1066323	986405	1550	-13462	147595	100,2	98,7	115,0
4. Активи, що важко реалізуються (А4)	4386805	4154636	3946857	4. Постійні пасиви (П4)	2673996	2542672	3665011	-1712809	-1611964	-281846	61,0	61,2	92,9
Баланс	5889058	5793443	6055196	Баланс	5889058	5793443	6055196	X	X	X	X	X	X

Розрахунок показників ліквідності балансу ПрАТ «Оболонь», проведений в табл. 2.4 свідчить про порушення ліквідності. Можна побачити, що найбільш ліквідні активи (А1) не покривають негайні пасиви (П1) протягом всіх трьох років. У 2020-2021 р. відсоток покриття зобов'язань становив 1,0% - 2,4%, що є дуже низьким значенням, щоправда у 2022 році відсоток зріс до 14,4%. Розрахунки свідчать, що підприємство не є абсолютно ліквідним.

Щодо другої умови ліквідності, $А_2 \geq П_2$, то можна спостерігати дотримання умов у 202 та 2022 роках, проте мале місце порушення зазначеної умови у 2021 році. У 2020 та 2022 роках короткострокові пасиви перевищували активи, що швидко реалізуються на 11776 тис. грн. та 467580 тис. грн відповідно. Таким чином, можна говорити про порушення ліквідності за цією умовою у 2021 р.

За третьою умовою, $А_3 \geq П_3$, перевищення активів, що реалізуються повільно над довгостроковими пасивами, спостерігаємо аналогічну другій умові ситуацію. Якщо відсоток покриття зобов'язань становив у 2020 р. – 100,2%, а у 2022 р. – 115,0%, то у 2021 р. – 98,7%, тобто за умови продажу важко реалізованих активів, покриття довгострокових зобов'язань є можливим у 2020 та 2022 роках.

Четверта умова ліквідності порушена по всіх трьох роках. Так, у 2020 р. відсоток покриття активів становив з 61,0%, в 2021 р. – 61,2%, а у 2022 р. – 92,9%. Це означає, що покриття необоротних активів постійними пасивами є недостатнім у 2020 та 2021 роках і наближеним до 100% у 2022 р.

Таким чином, проведений аналіз засвідчив, що за всіма чотирма умовами ліквідність балансу ПрАТ «Оболонь» є порушеною. Незбалансованість ліквідності підприємства може бути причиною: дострокового погашення кредитів; неможливості реалізації активів, що готувались до продажу; закриття кредитної лінії, неотримання овердрафту; порушення платіжної дисципліни і невиплати коштів дебіторами за поставлену продукцію.

Завданням для підприємства має бути проведення невідкладних заходів щодо поліпшення ситуації.

Далі проведемо аналіз фінансової стійкості підприємства. Основний зміст внутрішнього аналізу фінансової стійкості полягає у: аналізі абсолютних показників; аналізі відносних показників; визначенні типу фінансової стійкості.

Проведемо аналіз абсолютних показників фінансової стійкості ПрАТ «Оболонь» та розмістимо дані у табл. 2.5.

Результати проведеного аналізу (табл. 2.5) дають підстави зробити висновок, що ПрАТ «Оболонь» не має власних обігових коштів упродовж протягом всього періоду дослідження. Невелике покращення спостерігалося у 2021 році, коли обсяг їх нестачі скоротився на 5,9% порівняно з 2020 роком, проте у 2022 році їх обсяг знову зменшився на 81,9%.

Протягом 2020-2021 рр. у підприємства були відсутні власні і довгострокові джерела покриття запасів, вони з'явилися лише в 2022 році в розмірі 694559 тис. грн. Щодо короткострокових кредитів та позик, то їх обсяг скорочувався з 2020 до 2022 рр.

Таким чином, всі запаси покривалися лише завдяки загальній сукупності джерел формування фінансових ресурсів. Така ситуація є негативною і веде до нестійкого фінансового становища.

Показник запасу стійкості фінансового стану, який вимірюється у днях, мав спадну тенденцію упродовж 2020-2022 рр., а в 2022 р. скоротився до 40 днів. Така тенденція є негативною і свідчить про зниження фінансової стійкості у досліджуваному періоді.

Абсолютна фінансова стійкість передбачає забезпечення запасів власними оборотними коштами (ВОК), а відтак підприємство не залежить від банківських кредитів, має абсолютну ліквідність і забезпечує поточну та перспективну платоспроможність.

Стійкий фінансовий стан забезпечується покриттям сумою власних оборотних коштів та довгостроковими позиковими джерелами (сума власних оборотних коштів і довгострокових зобов'язань складає функціонуючий капітал). Водночас підприємство має нормальну ліквідність і платоспроможність, а також його операційна діяльність є рентабельною.

Таблиця 2.5

Абсолютні показники фінансової стійкості ПрАТ «Оболонь», 2020-2022 рр.

Найменування показника	Абсолютна величина, тис. грн.			Абсолютне відхилення, тис. грн			Відносне відхилення, %		
	2020	2021	2022	2021-2020	2022-2021	2022-2020	2021/2020	2022/2021	2022/2020
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Власний капітал	2673996	2542672	3655011	-131324	1112339	981015	-4,9	43,7	36,7
2. Необоротні активи	4386805	4154636	3946857	-232169	-207779	-439948	-5,3	-5,0	-10,0
3. Власні обігові кошти (р.1 – р.2) (Кво)	-1712809	-1611964	-291846	100845	1320118	16820963	5,9	-81,9	-82,9
4. Довгострокові зобов'язання (Кдп)	1020282	1066323	986405	46041	-79918	-33877	4,5	-7,5	-3,3
5. Наявність власних і довгострокових джерел покриття запасів (р.3 + р.4)	-692527	-545641	694559	146886	1240200	1387086	21,2	227,3	200,3
6. Короткострокові кредити та позики (Кк)	2194780	2184448	1403780	-10332	-780668	-791000	-0,5	-35,7	-36,0
7. Загальний обсяг основних джерел покриття запасів (р.5 + р.6)	2673996	2542672	2098339	-131324	-444333	-575657	-4,9	-17,5	-21,5

Продовження табл. 2.5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
8. Запаси (33)	1015849	1040911	1134000	25062	93089	118151	2,5	8,9	11,6
9. Надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів (р.3 – р.8)	-2728658	-2652875	842154	75783	3495029	3570812	2,8	131,7	130,9
10. Надлишок (+) або нестача (-) власних коштів і довгострокових зобов'язань (р.5 – р.8)	-1708376	-1586552	-439441	121824	1147111	1268935	7,1	72,3	74,3
11. Надлишок (+) або нестача (-) основних джерел покриття запасів (р.7 – р.8)	1658147	1501761	964339	-156386	-537422	-693808	-9,4	-35,8	-41,8
12. Запас стійкості фінансового стану, днів (р.11 : Виручка від реалізації продукції * 360)	107	90	40	-17	-50	-67	-16,0	-55,6	-62,6
13. Надлишок (+) або нестача (-) коштів на 1 грн запасів (р.11 : р.8), коп.	1,63	1,44	0,85	-0,19	-0,59	-0,78	-11,7	-40,9	-47,9

Нестійкий фінансовий стан характеризується забезпеченням запасів за рахунок власних оборотних коштів, довгострокових позикових джерел та короткострокових кредитів і позик – усіх основних джерел формування запасів і витрат. При цьому ліквідність є недостатньою, виникає періодична неплатоспроможність, сповільнюється оборотність додаткових джерел фінансування.

Визначимо тип фінансової стійкості ПрАТ «Оболонь» у 2020-2022 рр. та занесемо дані до табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Аналіз типу фінансової стійкості ПрАТ «Оболонь», 2020-2022 рр.

Тип фінансової стійкості	2020	2021	2022
Абсолютна стійкість ЗЗ < Кво.	ні	ні	ні
Нормальна стійкість ЗЗ < Кво + Кдп	ні	ні	ні
Нестійкий фінансовий стан ЗЗ < Кво + Кдп + Ккк	так	так	так
Кризовий фінансовий стан ЗЗ > Кво + Кдп + Ккк	ні	ні	ні

Результати табл. 2.6 засвідчили, що підприємство мало нестійкий фінансовий стан протягом трьох досліджуваних років, оскільки для забезпечення усіх запасів і витрат залучаються власні оборотні кошти, довгострокові та короткострокові позики. Водночас, за таких умов, є шанс на відновлення платоспроможності підприємства.

Разом із оцінкою абсолютних показників доцільно проводити аналіз фінансової стійкості за відносними показниками-коефіцієнтами. Для такого аналізу використовують показники, які характеризують політику фінансування оборотних та необоротних активів. А такі показники, як коефіцієнт мобільності, коефіцієнт інвестування та індекс постійного активу свідчать про фінансування підприємства у частині необоротних активів.

Результати розрахунків відносних показників фінансової стійкості ПрАТ «Оболонь» подано у табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Коефіцієнти фінансової стійкості ПрАТ «Оболонь» за 2020-2022 рр.

Показники	Рік			Відхилення		
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2021-2020 рр.	2022-2021 рр.	2022-2020 рр.
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,83	0,78	1,53	-0,05	0,75	0,70
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,63	0,62	0,77	0,00	0,15	0,14
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,45	0,44	0,61	-0,02	0,17	0,15
Коефіцієнт фінансової залежності	0,55	0,56	0,39	0,02	-0,17	-0,15
Коефіцієнт фінансового ризику	1,20	1,28	0,65	0,08	-0,63	-0,55

За результатами розрахунків, поданих в табл. 2.7 спостерігаємо низьке значення коефіцієнта фінансової стійкості ПрАТ «Оболонь» у 2020-2021 рр., що є негативним явищем. Це свідчить про те, що підприємство має нестійкий фінансовий стан і і може втратити свої позиції на ринку. Нормативне значення коефіцієнту фінансової стійкості дорівнює 1 або перевищує її, однак зазначений коефіцієнт, розрахований для ПрАТ «Оболонь» становив 0,83 та 0,78 у 2020-2021 рр. відповідно, що засвідчує недостатність власного капіталу. Перевищення нормативу відбулося у 2022 р., коли власний капітал перевищив суму довгострокових та короткострокових позик на 53%. Тобто, можна говорити про відновлення фінансової стійкості в цьому році.

Коефіцієнт фінансової стабільності також мав низьке значення і не відповідав нормативу у 2020-2021 рр. У 2022 р. значення показника покращилося: на власний і довгостроковий капітал припадало сукупно 77% всього капіталу.

Коефіцієнт фінансової незалежності свідчить про залежність ПрАТ «Оболонь» від позик та поточної кредиторської заборгованості, адже його значення були досить низькими у 2020-2022 рр., а це є негативним явищем для підприємства. Щоправда у 2022 році ситуація дещо покращилась. Відповідно, фінансова залежність підприємства є доволі високою.

Коефіцієнт фінансового ризику протягом періоду, що аналізується є високим. Водночас у 2022 році спостерігаємо тенденцію до зменшення.

Таким чином, у ПрАТ «Оболонь» у 2020-2021 рр. було недостатньо власного капіталу порівняно з кредитами та іншими борговими зобов'язаннями. У 2021 р. можемо спостерігати покращення якості власного капіталу, проте для забезпечення фінансової стійкості його все ще недостатньо. У 2022 р. зріс обсяг власного капіталу до 3665011 тис. грн або на 1122339 тис. грн, що є позитивним для підприємства.

Важливою характеристикою діяльності будь-якого виробничого підприємства є рентабельність – відносний показник, який розраховується як співвідношення результату до витрат підприємства.

Нормативних значень для показників рентабельності не існує, а позитивною вважається динаміка, за якої показники рентабельності зростають. Проведемо аналіз показників рентабельності ПрАТ «Оболонь» та розмістимо дані до табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Показники рентабельності ПрАТ «Оболонь», 2020-2022 рр.

Показники	Рік			Відхилення, в.п.		
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2021-2020 рр.	2022-2021 рр.	2022-2020 рр.
Рентабельність продукції за валовим прибутком	2,75	4,40	1,98	1,65	-2,41	-0,77
Рентабельність продукції за операційним прибутком	8,85	0,08	24,55	-8,77	24,47	15,70
Рентабельність продукції за чистим прибутком	6,10	-2,19	12,89	-8,29	15,07	6,79
Рентабельність операційної діяльності	8,24	0,08	19,76	-8,15	19,67	11,52
Валюта балансу на початок року, тис. грн	5857096	5889058	5793443	31962	-95615	-63653
Валюта балансу на кінець року, тис. грн	5889058	5793443	6055196	-95615	261753	166138

Продовження табл. 2.8

Чистий прибуток (збиток), тис. грн	338614	-130821	1114681	-469435	1245502	776067
Економічна рентабельність капіталу (рентабельність активів), ROA	5,77	-2,24	18,82	-8,01	21,05	13,05
Власний капітал на початок року, тис. грн	2336100	2673996	2542672	337896	-131324	206572
Власний капітал на кінець року, тис. грн	2673996	2542672	3665011	-131324	1122339	991015
Чистий прибуток (збиток), тис. грн	338614	-130821	1114681	-469435	1245502	776067
Фінансова рентабельність (рентабельність власного капіталу), *ROE*	13,52	-5,02	35,91	-18,53	40,93	22,40

Результати розрахунків, наведених в табл. 2.8 дають підстави зробити висновки, що показники рентабельності ПрАТ «Оболонь» свідчать про загальну прибутковість діяльності підприємства у 2020 р. та 2022 р. та збитковість у 2021 р.

Так, показники рентабельності продукції за валовим прибутком вказують на підвищення рентабельності у 2021 р. та суттєве зменшення у 2022 р. Причинами таких результатів є збільшення у 2021 році собівартості реалізованої продукції на 807 354 тис. грн та на 874 073 тис. грн у 2022 році. Крім того, у 2021 році валовий прибуток зменшився на 370 468 тис. грн, у 2022 році збільшився на 1 788 509 тис. грн.

Рентабельність продукції за операційним прибутком свідчить загалом про операційну прибутковість, хоча спостерігаємо її коливання. Якщо у 2020 р. прибутковість продукції за операційним прибутком становила 8,85%, то у 2021 р. вона зазнала зменшення майже у сто разів, що стало наслідком зменшення валового прибутку на 370468 тис. грн та одночасного зростання адміністративних витрат на 62545 тис. грн, витрат на збут на 61489 тис. грн, інших операційних витрат на 13128 тис. грн.

Щодо рентабельності продукції за операційним прибутком, то вона зросла у 2022 р. завдяки зростанню валового прибутку на 1788509 тис. грн, зменшенню витрат на збут на 106208 тис. грн, зростанню адміністративних витрат на 46934 тис. грн, інших операційних витрат на 35167 тис. грн.

Рентабельність продукції за чистим прибутком спочатку знизилась з 6,10% у 2020 р. до -2,19 у 2021 р, а у 2022 р. знову зросла і досягла значення 12,89%, що є позитивним для підприємства.

Одним з ключових критеріїв ефективності діяльності підприємства є економічна рентабельність капіталу (рентабельність активів, *ROA*), який розраховується як відношення чистого прибутку / збитку до загального капіталу (валюти балансу). *ROA* ПрАТ «Оболонь» становила 5,77% у 2020 р., у 2021 році *ROA* зменшилася до -2,24%, основною причиною чого стало зменшення фінансових доходів на 338106 тис. грн та зменшення фінансового результату від операційної діяльності на 452212 тис. грн. Проте у 2022 р. фінансові результати підприємства покращилися і рентабельність становила вже 18,82%.

Фінансова рентабельність (рентабельність власного капіталу, *ROE*) характеризує ефективність використання капіталу, вкладеного власниками у підприємство і розраховується як відношення чистого прибутку до величини власного капіталу підприємства. У 2020 р. цей показник становив 13,5%., у наступному, 2021 р. рентабельність власного капіталу зменшилася на 18,5 в.п. до 5,02%, що свідчить про погіршення ефективності використання власного капіталу. Позитивним явищем для підприємства стало зростання рентабельності власного капіталу у 2022 р. до 35,9%.

Наступним кроком буде аналіз ділової активності ПрАТ «Оболонь» (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Показники ділової активності ПрАТ «Оболонь» за активами, 2020-2022 рр.

Показники	Рік			Відхилення		
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2021-2020 рр.	2022-2021 рр.	2022-2020 рр.
Коефіцієнт загальної оборотності капіталу ($Ко_А$), оборотів	0,9	1,0	1,5	0,1	0,4	0,5
Період обороту загального капіталу ($То_А$), днів	386	356	250	-30	-106	-136
Коефіцієнт оборотності оборотних (мобільних) засобів ($Ко_{мз}$), оборотів	3,7	3,7	4,1	0,0	0,4	0,4
Тривалість одного обороту оборотних засобів ($То_{мз}$), днів	99	100	89	1	-11	-10
Коефіцієнт оборотності виробничих і товарних запасів ($Ко_з$), оборотів	5,5	5,8	7,6	0,3	1,9	2,2
Тривалість одного обороту виробничих і товарних запасів (Доз), днів	67	63	48	-3	-16	-19
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості ($Ко_{дз}$), оборотів	20,4	14,4	14,9	-6,0	0,6	-5,5
Тривалість одного обороту дебіторської заборгованості ($То_{дз}$), днів	18	25	24	8	-1	7
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості ($Ко_{кз}$), оборотів	7,8	7,5	18,2	-0,3	10,6	10,4
Тривалість одного обороту кредиторської заборгованості ($То_{кз}$), днів	47	48	20	2	-28	-27
Коефіцієнт оборотності грошових коштів ($Ко_{гк}$), оборотів	325,5	205,6	56,6	-120,0	-149,0	-268,9
Тривалість одного обороту грошових коштів ($То_{гк}$), днів	1	2	6	1	5	5

Аналіз показників ділової активності ПрАТ «Оболонь» за активами дає змогу зробити наступні висновки.

Коефіцієнт загальної оборотності капіталу – спостерігаємо позитивну динаміку: у 2021 р. порівняно з 2020 р. він збільшився на 0,1 обертів, що засвідчує прискорення кругообігу засобів підприємства. У 2022 році коефіцієнт збільшився на 0,4 обертів. Наслідком цих змін стало скорочення тривалості одного обороту активів на 136 днів за аналізований період. Водночас, цей коефіцієнт не перевищував одиницю у 2020 році, що може свідчити про недостатню інтенсивність обертання майна в доході. У 2021 році значення коефіцієнту дорівнювало 1 і збільшилося до 1,5 у 2022 році, а отже, ділова активність підприємства покращилася.

Щодо коефіцієнту оборотних активів, то він свідчить про стабільний рівень оборотності оборотних активів у 2020-2021 рр. та покращення показника у 2022 році. Період одного обороту оборотних активів скоротився на 10 днів, а це свідчить про оптимізацію обсягу оборотних активів відповідно до розміру виручки від реалізації. Тривалість одного обороту виробничих і товарних запасів зменшилася на 16 днів, що свідчить про оптимізацію запасів відповідно до розміру виручки від реалізації та розміру виробництва.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості у 2021 р. порівняно з 2019 р. зменшився на 6 обертів, а порівняно з 2022 р. – збільшився на 0,6 обертів. Якщо значення коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості зменшується, то це означає зниження швидкості сплати заборгованості підприємству та збільшення обсягів продажу в кредит. Порівняно з 2020 р. у 2022 р. збільшилася тривалість одного обороту дебіторської заборгованості на 7 днів, що можна оцінити, як негативне явище.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості підвищився на 0,3 обороти порівняно з 2021 р., що вказує на зниження швидкості сплати заборгованості ПрАТ «Оболонь». У 2022 р. зросла оборотність кредиторської заборгованості і період сплати заборгованості зменшився до 20 днів. Грошові

кошти почали обертатися повільніше, а період одного обороту збільшився від 2 до 6 днів.

Проаналізуємо ділову активність ПрАТ «Оболонь» за пасивами (табл. 2.10).

Таблиця 2.10

Аналіз ділової активності ПрАТ «Оболонь» за пасивами, 2020-2022 рр.

Показники	Рік			Відхилення		
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2021-2020 рр.	2022-2021 рр.	2022-2020 рр.
Коефіцієнт оберненості власного капіталу ($Ко_{вк}$)	2,2	2,3	2,8	0,1	0,5	0,6
Період окупності власного капіталу ($То_{вк}$), днів	165	159	131	-6	-28	-34
Коефіцієнт оберненості інвестованого капіталу ($Ко_{ік}$)	1,6	1,6	2,1	0,0	0,5	0,5
Період окупності інвестованого капіталу ($То_{ік}$), днів	227	223	174	-4	-48	-53

Дані таблиці 2.10 показують, що коефіцієнт обертання власного капіталу у 2021 р. збільшився на 0,1. Коефіцієнт оберненості інвестованого капіталу у 2021 р. не змінився порівняно з 2020 р., хоча період окупності зменшився на 4 дні. Такі дані свідчать про покращення ділової активності за пасивами. У 2022 році показники ділової активності продовжували покращуватися та період окупності власного капіталу зменшився на 28 днів, а період окупності інвестованого капіталу зменшився на 48 днів. Має місце перевищення темпів продажів товарів і послуг над вкладеним капіталом, що може призвести до суттєвого зростання фінансового ризику в майбутньому.

У цілому можна зробити висновок про зростання ділової активності в розрізі пасивів підприємства протягом 2020-2022 рр. через зменшення періодів окупності власного та інвестованого капіталів.

Таким чином, проведений аналіз фінансового стану дає підстави рекомендувати підприємству ПрАТ «Оболонь» здійснювати заходи щодо покращення його діяльності.

2.3. Аналіз імовірності банкрутства ПрАТ «Оболонь»

Як зазначалось в розділі 1, в світі відомо багато підходів до прогнозування банкрутства. Таку оцінку можна провести за дискримінантними моделями, розробленими науковцями: Е. Альтманом, Р. Тафлером та Р. Лісу [20, с. 238].

Проведемо оцінку імовірності розвитку кризових явищ на підприємства за п’ятифакторною Z-моделлю Альтмана. Розрахунок наведено у формулі 2.2.

$$Z_{A5} = 1.2 \times K_1 + 1.4 \times K_2 + 3{,}3 \times K_3 + 0{,}6 \times K_4 + 1{,}0 \times K_5 \quad (2.2)$$

де $К_1$ – частка робочого капіталу у активах; $К_2$ – рентабельність активів; $К_3$ – рентабельність активів розрахована за чистим доходом; $К_4$ – відношення ринкової капіталізації підприємства до суми заборгованості; $К_5$ – віддача активів.

Оцінку імовірності розвитку кризових явищ на підприємства за п’ятифакторною Z-моделлю Альтмана розміщено у табл. 2.11

Таблиця 2.11

Аналіз імовірності банкрутства ПрАТ «Оболонь» за п’ятифакторною Z - моделлю Альтмана

Показники	2020	2021	2022
1	2	3	4
1. Оборотні активи	1502253	1638807	2108339
2. Середнє значення активів	5873077	5841251	5924320
3. Позиковий капітал (довгостроковий і короткостроковий)	3215062	3250771	2389785
4. Нерозподілений прибуток	167847	188568	1446230
5. Прибуток до оподаткування	324912	-150590	1434795
6. Чисті активи	2673996	2542672	3665011
7. Чистий дохід	5549706	5986592	8649174

Продовження табл. 3.7

1	2	3	4
К1 (п.1 / п.2)	0,26	0,28	0,35
К2 (п.4 / п.2)	0,03	0,03	0,24
К3 (п.5 / п.2)	0,06	-0,03	0,24
К4 (п.6 / п.3)	0,83	0,78	1,53
К5 (п.7 / п.2)	0,94	1,02	1,45
Значення Z	**1,97**	**1,79**	**3,92**
Оцінка значень: <1,81, дуже висока імовірність банкрутства >2,7, імовірність банкрутства невелика	Імовірність банкрутства середня, оскільки 1,81<Z<2,7	Імовірність банкрутства дуже висока, оскільки Z < 1,81	Імовірність банкрутства невелика, оскільки Z>2,7

За Z-моделлю Альтмана (табл. 2.11) у 2020 р. та 2021 р. існувала значна загроза банкрутства, а у 2022 році ситуація покращилася і імовірність банкрутства є невеликою. Варто відмітити, що надати характеристику фінансовому потенціалу підприємства, а також визначити його фінансове благополуччя можна за двома напрямками: короткострокової та довгострокової перспектив. За умов короткострокової перспективи слід розглядати забезпечення фінансової стійкості. У цьому контексті підприємству обов'язково потрібно скоротити фінансову залежність від кредиторів.

Розглянемо загрозу настання кризи на підприємстві за моделлю Таффлера за формулою розрахунку 2.3.

$$Z_T = 0.53 \times K_1 + 0.13 \times K_2 + 0{,}18 \times K_3 + 0{,}16 \times K_4 \quad (2.3)$$

де $К_1$ – прибуток до виплат/поточні зобов'язання;

$К_2$ – поточні активи/зобов'язання;

$К_3$ – поточні зобов'язання/загальна вартість активів;

$К_4$ – інтервал кредитування.

Проведемо відповідні розрахунки та розмістимо їх результати у табл. 3.8

Таблиця 2.12

Аналіз імовірності розвитку кризи ПрАТ «Оболонь» за чотирифакторною Z-моделлю Таффлера

Показники	2020	2021	2022
1. Оборотні активи	1502253	1638807	2108339
2. Середнє значення активів	5873077	5841251	5924320
3. Короткострокові зобов'язання	2194780	2184448	1403780
4. Позиковий капітал (довгостроковий і короткостроковий)	3215062	3250771	2389785
5. Прибуток від операційної діяльності	457219	5007	1708860
6. Чисті активи	1020282	1066323	3665011
7. Чистий дохід	5549706	5986592	8649174
К1 (п.5 / п.3)	0,21	0,00	1,21
К2 (п.1 / п.4)	0,47	0,50	0,88
К3 (п.3 / п.2)	0,37	0,37	0,23
К4 (п.7 / п.2)	0,94	1,02	1,46
Значення Z	**0,39**	**0,30**	**1,02**
Оцінка значень: <0,2, дуже висока імовірність банкрутства >0,3 імовірність банкрутства незначна	Імовірність банкрутства незначна, оскільки Z > 0,3	Імовірність банкрутства висока, оскільки 0,2<Z<0,3	Імовірність банкрутства незначна, оскільки Z>0,3

За проведеною оцінкою (табл. 2.12) імовірність банкрутства є незначною у 2020 та 2022 роках, оскільки Z > 0,3, але була високою у 2021 році, оскільки значення результуючого показника коливається у межах: 0,2<Z< 0,3. На відміну від попередньої, в даній моделі не враховується ринкова капіталізація, а відтак розрахунок є більш точним.

Модель Ліса передбачає оцінку ймовірності банкрутства підприємства на основі чотирифакторної Z-моделі:

$$Z_{Л} = 0.063 \times K_1 + 0.692 \times K_2 + 0{,}057 \times K_3 + 0{,}601 \times K_4 \quad (2.4)$$

де $К_1$ – оборотні активи / активи;

$К_2$ – результат від операційної діяльності / активи;

$К_3$ – нерозподілений прибуток / актив;

$К_4$ – власний капітал / позиковий капітал.

Таблиця 2.13

Аналіз імовірності розвитку кризи ПрАТ «Оболонь» за чотирифакторною Z-моделлю Ліса

Показники	2020	2021	2022
1. Оборотні активи	1502253	1638807	2108339
2. Середнє значення активів	5873077	5841251	5924320
3. Позиковий капітал (довгостроковий і короткостроковий)	3215062	3250771	2389785
4. Нерозподілений прибуток	167847	188568	1446230
5. Чисті активи	2673996	2542672	3665011
6. Прибуток до оподаткування	324912	-150590	1434795
7. Фінансовий результат від операційної діяльності	457219	5007	1708860
К1 (п.1 / п.2)	0,26	0,28	0,35
К2 (п.7 / п.2)	0,08	0,00	0,29
К3 (п.4 / п.2)	0,03	0,03	0,24
К4 (п.5 / п.3)	0,83	0,78	1,53
Значення Z	**0,57**	**0,49**	**1,15**
Оцінка значень: <0,037, висока імовірність банкрутства >0,037 імовірність банкрутства невисока	Імовірність банкрутства невисока, оскільки Z > 0,037	Імовірність банкрутства невисока, оскільки Z > 0,037	Імовірність банкрутства невисока, оскільки Z > 0,037

За моделлю Ліса (табл. 2.13) імовірність банкрутства підприємства за всі три роки можна вважати невисокою, хоча за значеннями Z можна уточнити, що найменш високою вона є у 2022 році.

Розрахуємо тепер імовірність банкрутства ПрАТ «Оболонь» за моделями вітчизняних науковців.

Модель О. О. Терещенка має наступний вигляд:

$$Z = 1{,}5\ X_1 + 0{,}08\ X_2 + 10\ X_3 + 5\ X_4 + 0{,}3\ X_5 + 0{,}1\ X_6 \quad (2.5)$$

де X_1 – гроші та їх еквіваленти / (довгострокові зобов'язання + поточні);

X_2 – баланс / (довгострокові зобов'язання + поточні);

X_3 – чистий прибуток (збиток) / баланс;

X_4 – чистий прибуток (збиток) / чистий дохід від реалізації;

X_5 – виробничі запаси / чистий дохід від реалізації;
X_6 – чистий дохід від реалізації / (довгострокові зобов'язання + необоротні активи) [16].

Таблиця 2.13

Аналіз імовірності розвитку кризи ПрАТ «Оболонь» за моделлю Терещенка

Показники	**2020**	**2021**	**2022**
1. Гроші та їх еквіваленти	17048	29122	152794
2. Баланс	5889058	5793443	6055196
3. Позиковий капітал (довгостроковий і короткостроковий)	3215062	3250771	2389785
4. Чистий прибуток (збиток)	338614	-130821	1114681
5. Довгострокові зобов'язання	1020282	1066323	986405
6. Необоротні активи	4386805	4154636	3946857
7. Виробничі запаси	1015849	1040911	1134000
8. Чистий дохід від реалізації	5549706	5986592	8649174
X1 (п.1 / п.3)	0,005	0,009	0,063
X2 (п.2 / п.3)	1,83	1,78	2,53
X3 (п.4 / п.2)	0,057	-0,02	0,18
X4 (п.4 / п.8)	0,06	-0,02	0,13
X5 (п.7 / п.8)	0,18	0,17	0,13
X6 (п.8 / п.3)	1,72	1,84	3,61
Значення Z	**1,24**	**0,09**	**3,15**
Оцінка значень: Z>2 - підприємству не загрожує банкрутство; 1<Z<2 - фінансова стійкість підприємства порушена; 0<Z<1 - існує загроза банкрутства підприємства; Z<0 - підприємство на межі банкрутства	Фінансова стійкість підприємства порушена, оскільки 1<Z<2	Підприємство на межі банкрутства, оскільки Z<0	Підприємству не загрожує банкрутство, оскільки Z>2

Отже, за результатами проведених розрахунків бачимо, що фінансову стійкість підприємства було порушено і підприємство було на межі

банкрутства у 2020-2021 рр., а у 2022 році підприємству банкрутство не загрожувало.

Модель А. В. Матвійчука враховує сім коефіцієнтів, які найбільше впливають на діяльність українських підприємств і спроможні при їхній невідповідності призвести до банкрутства. Вона має наступний вигляд [18, с. 20]:

$$Z = 0{,}033\ К_1 + 0{,}268\ К_2 + 0{,}045\ К_3 - 0{,}018\ К_4 + 0{,}004\ К_5 - 0{,}015\ К_6 + 0{,}702\ К_7 \quad (2.6)$$

де, $К_1$ – оборотні активи / необоротні активи;

$К_2$ – чистий дохід від реалізації / поточні зобов'язання;

$К_3$ – чистий дохід від реалізації / власний капітал;

$К_4$ – баланс / чистий дохід від реалізації;

$К_5$ – (оборотні активи - поточні зобов'язання) / оборотні активи;

$К_6$ – сума зобов'язань / баланс;

$К_7$ - власний капітал / сума зобов'язань.

Таблиця 2.13

Аналіз імовірності розвитку кризи ПрАТ «Оболонь» за моделлю Матвійчука

Показники	2020	2021	2022
1. Оборотні активи	1502253	1638807	2108339
2. Необоротні активи	4386805	4154636	3946857
3. Чистий дохід від реалізації	5549706	5986592	8649174
4. Поточні зобов'язання	2194780	2184448	1403780
5. Власний капітал	2673996	2542672	3665011
6. Баланс	5889058	5793443	6055196
7. Сума зобов'язань	3215062	3250771	2389785
К1 (п.1 / п.2)	0,34	0,39	0,53
К2 (п.3 / п.4)	2,52	2,74	6,16
К3 (п.3 / п.5)	2,07	2,35	2,36
К4 (п.6 / п.3)	1,06	0,96	0,70
К5 (п.1 – п.4) / п.1	-0,46	-0,33	0,33
К6 (п.7 / п.6)	0,55	0,56	0,39
К7 (п.5 / п.7)	0,83	0,78	1,53

Подовження табл. 2.13

Значення Z	**1,33**	**1,37**	**2,84**
Оцінка значень: Z>1,104 - досліджуване підприємство має задовільний фінансовий стан; Z<1,104 - існує загроза фінансової стійкості підприємства.	Підприємство має задовільний фінансовий стан, оскільки Z>1,104	Підприємство має задовільний фінансовий стан, оскільки Z>1,104	Підприємство має задовільний фінансовий стан, оскільки Z>1,104

Розрахунки за моделлю Матвійчука засвідчили, що підприємство має задовільний фінансовий стан, оскільки Z>1,104 всі три роки дослідження. Якщо у 2020-2021 рр. розраховане значення незначно більше за 1,104, то у 2022 році воно перевищує норматив більш, ніж вдвічі, отже, можна констатувати покращення фінансового стану підприємства.

Таким чином, проведена оцінка імовірності банкрутства ПрАТ «Оболонь» засвідчила, що майже за всіма моделями спостерігаємо однаковий результат: невисоку імовірність банкрутства у 2020 році, наявність фінансових проблем та імовірності банкрутства у 2021 році та практично задовільний фінансовий стан і невисоку імовірність банкрутства у 2022 році. При цьому, показники 2022 р. значно покращились порівняно з показниками 2020 року.

Водночас, можна констатувати, що загалом у підприємства є певні фінансові та операційні ризики діяльності, що спонукає до постійного контролю з боку управлінців за станом платоспроможності. Оцінка ймовірності банкрутства одного з потужних підприємств галузі є актуальною, оскільки достовірне й своєчасне виявлення негативних чинників впливу на фінансово-господарську діяльність ПрАТ «Оболонь» дає змогу проводити відповідну фінансову політику та розробити заходи з метою підвищення ефективності використання фінансових ресурсів.

РОЗДІЛ 3
НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ РАННЬОГО ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА РЕАГУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Удосконалення системи раннього попередження та реагування як засобу забезпечення стійкості підприємства

Управління в режимі раннього попередження потребує від підприємств здійснення комплексного пошуку, розроблення нових та вдосконалення наявних методів стратегічного управління на основі даних аналізу зовнішнього й внутрішнього середовища (рис. 3.1) [21, с. 175].

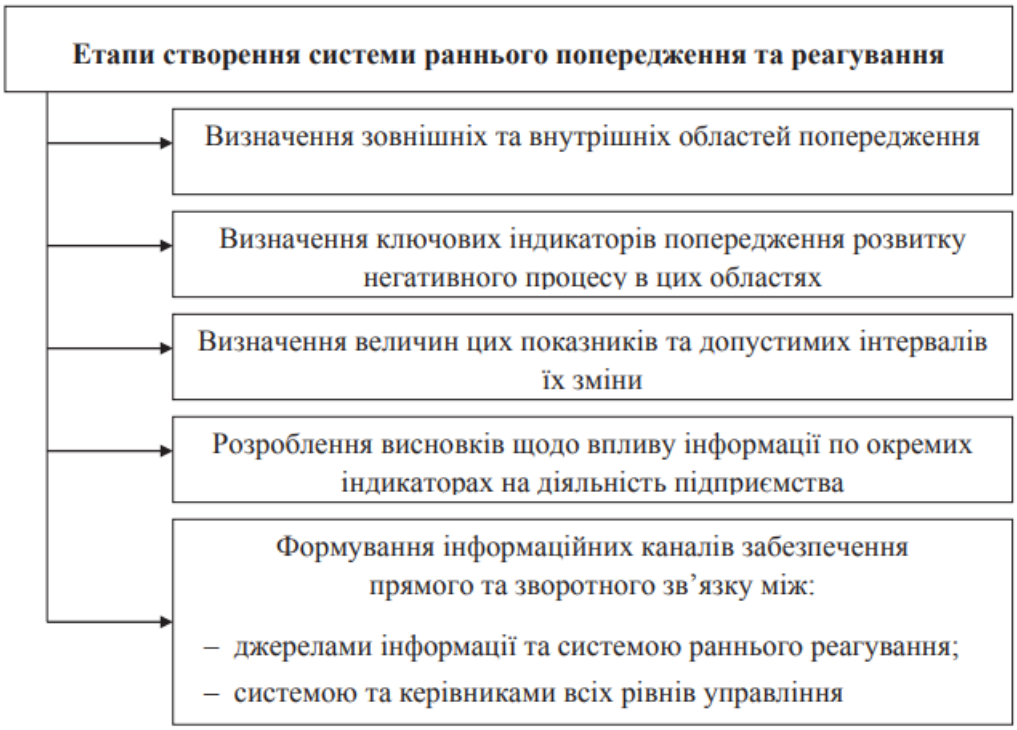

Рис. 3.1. Етапи створення системи раннього попередження та реагування

СРПР базується на використанні систем показників та індикаторів, які дають змогу не лише кількісно охарактеризувати й оцінити ситуацію, але й

розкрити причини її виникнення, провести структурно-логічний аналіз чинників впливу. Головними елементами СРПР є показники та системи показників раннього попередження, засновані на модифікованій збалансованій системі показників ЗСП (англ. balanced scorecard (BSC)), розробленій на початку 1990-х років Робертом Капланом і Девідом Нортоном [22, с. 8].

Її призначення – забезпечити чіткіше формулювання стратегічних планів та їхню реалізацію – є ширшим за призначення систем, які лише вимірюють фінансові показники.

Зазвичай система «Balanced Scorecard» компанії загалом складається з чотирьох проекцій, таких як «Фінанси», «Клієнти», «Бізнес-Процеси» і «Потенціал» [23, с. 266]. Цілі компанії, загалом сформульовані в чотирьох проекціях, зазвичай узгоджуються причинно-наслідковим ланцюжком. Принципова логіка при цьому така: кваліфіковані й мотивовані співробітники, використовуючи інфраструктуру підприємства (устаткування, програмне забезпечення, транспортний парк тощо), повинні забезпечити необхідні підприємству якість та швидкість виконання бізнес-процесів. Налагоджені бізнес-процеси необхідні для досягнення конкурентної переваги та забезпечення задоволеності клієнтів підприємства. Задоволені клієнти й конкурентні переваги є передумовами досягнення бажаних фінансових цілей підприємства. Варто розуміти, що на досягнення тієї чи іншої мети (наприклад, залучення нових клієнтів), як правило, впливають не тільки заходи, віднесені безпосередньо до цієї мети, але й заходи, віднесені до інших цілей проекції «Клієнти», а також до цілей інших проекцій («Бізнес-Процеси» та «Потенціал»). Такий варіант системи «Balanced Scorecard» пояснює окремим структурним підрозділам підприємства, у яких саме заходах, необхідних для досягнення стратегічних цілей, вони беруть участь, за якими індикаторами буде оцінюватись вжиття цих заходів. Крім того, корисну роль відіграє інформація про бюджети, передбачені для вжиття окремих заходів, а також строки їх реалізації.

Збалансована система показників спрямована на усунення домінування фінансових управлінських показників на підприємстві, доповнення системи внутрішньої звітності, поліпшення системи зовнішньої звітності, спрощення процесу планування, поліпшення процесу узгодження цілей. Безумовно, кожна фірма має свою стратегію, тому набір показників для її формалізації та реалізації буде різнитися. Можна лише говорити про існування типового набору показників «топового» рівня, які не мають прямої прив'язки до типу вибраної стратегії. Наприклад, виручка, прибуток, рентабельність капіталу, вартість бізнесу, кількість рекламацій, частка браку, ступінь завантаження потужностей, плинність кадрів є актуальними для більшості компаній незалежно від вибраної стратегії.

Набір показників повинен включати також параметри, які стосуються прогнозування банкрутства підприємств або наближення до нього. Конкретне формування таких індикаторів може бути здійснене робочою групою в складі представників підприємств, державних структур та консалтингової компанії, що спеціалізується на сегменті представлення послуг підприємствам з державним капіталом. Використання показників блоку «Соціум» буде сигналізувати про якість державної підтримки цих підприємств за різними напрямами, своєчасність вирішення проблемних питань, вживати різних заходів щодо недопущення кризової ситуації за відповідної правовій бази. Зазначений підхід найкраще відбиває теоретичну сутність стратегічного управління економічною стійкістю підприємства, що є умовою здатності останнього до ефективного функціонування сьогодні й успішного розвитку в майбутньому, водночас відповідає традиційному погляду на рівні управління підприємством, що забезпечує релевантність інформації СРПР, отже, ефективність системи забезпечення економічної стійкості підприємства загалом (рис. 3.2).

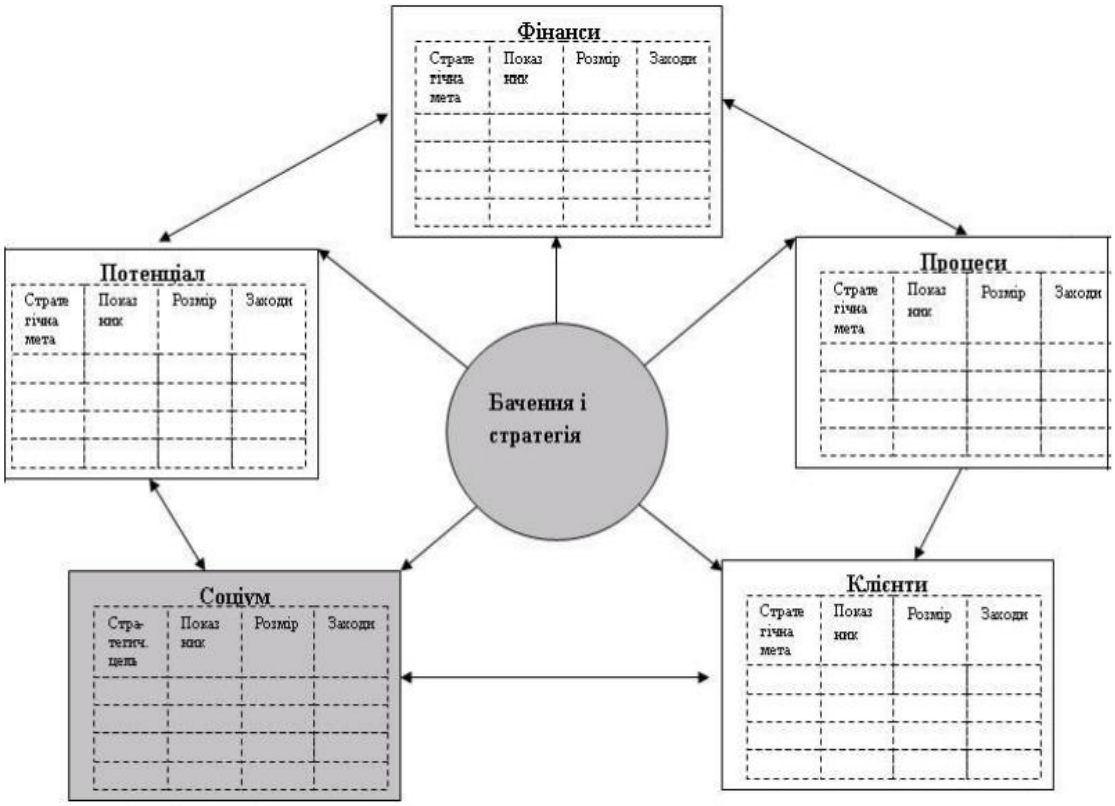

Рис. 3.2. Вдосконалена збалансована система показників [21, с. 176].

Схема інформаційного забезпечення стратегічного управління економічною стійкістю підприємства дає змогу здійснювати ефективне оперативне спостереження за фінансово-економічним станом суб'єкта та є інструментом управління (рис. 3.3).

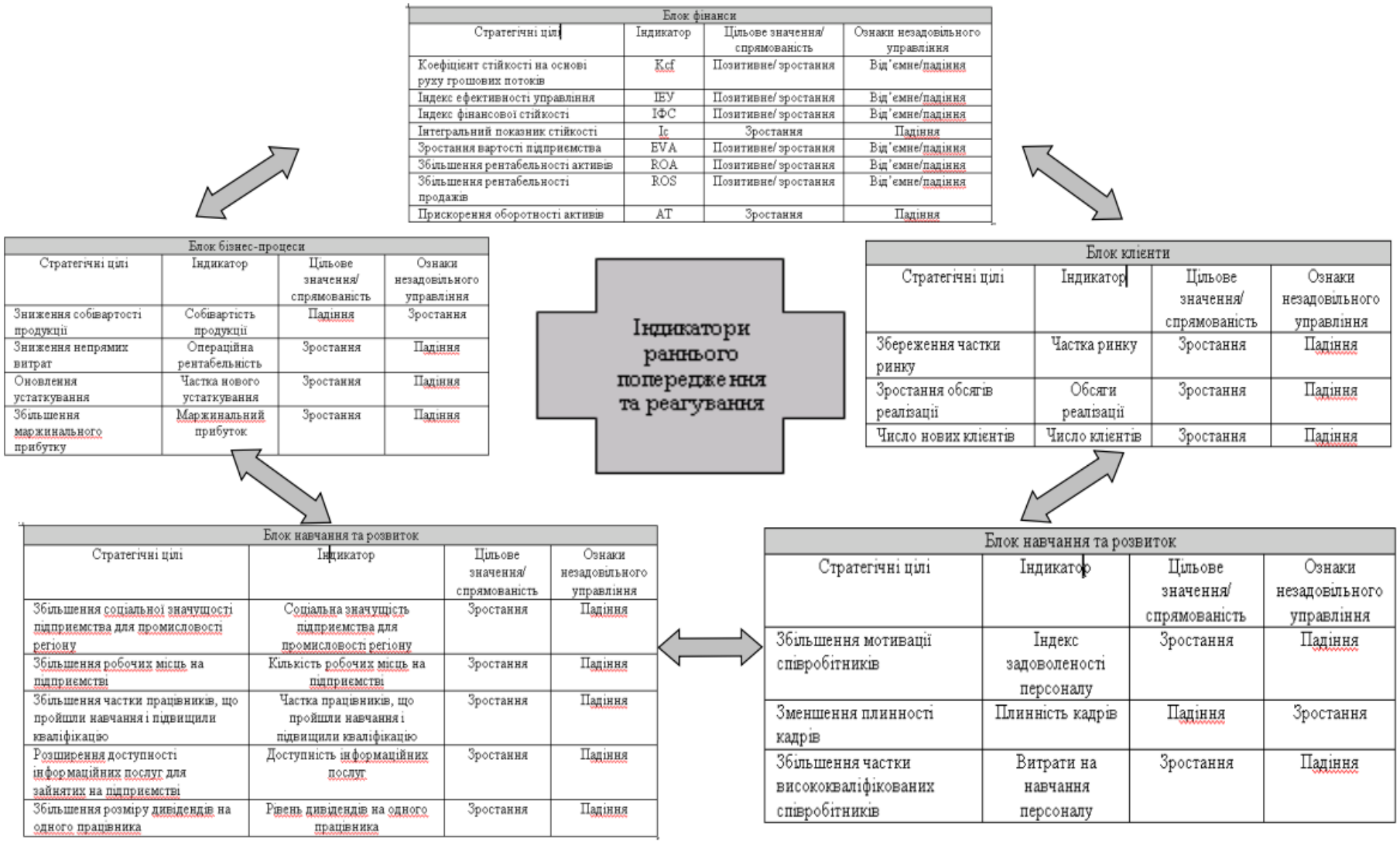

Блок фінанси

Стратегічні цілі	Індикатор	Цільове значення/ спрямованість	Ознаки незадовільного управління
Коефіцієнт стійкості на основі руху грошових потоків	Kcf	Позитивне/ зростання	Від'ємне/падіння
Індекс ефективності управління	ІЕУ	Позитивне/ зростання	Від'ємне/падіння
Індекс фінансової стійкості	ІФС	Позитивне/ зростання	Від'ємне/падіння
Інтегральний показник стійкості	Іс	Зростання	Падіння
Зростання вартості підприємства	EVA	Позитивне/ зростання	Від'ємне/падіння
Збільшення рентабельності активів	ROA	Позитивне/ зростання	Від'ємне/падіння
Збільшення рентабельності продажів	ROS	Позитивне/ зростання	Від'ємне/падіння
Прискорення оборотності активів	AT	Зростання	Падіння

Блок бізнес-процеси

Стратегічні цілі	Індикатор	Цільове значення/ спрямованість	Ознаки незадовільного управління
Зниження собівартості продукції	Собівартість продукції	Падіння	Зростання
Зниження непрямих витрат	Операційна рентабельність	Зростання	Падіння
Оновлення устаткування	Частка нового устаткування	Зростання	Падіння
Збільшення маржинального прибутку	Маржинальний прибуток	Зростання	Падіння

Блок клієнти

Стратегічні цілі	Індикатор	Цільове значення/ спрямованість	Ознаки незадовільного управління
Збереження частки ринку	Частка ринку	Зростання	Падіння
Зростання обсягів реалізації	Обсяги реалізації	Зростання	Падіння
Число нових клієнтів	Число клієнтів	Зростання	Падіння

Блок навчання та розвиток

Стратегічні цілі	Індикатор	Цільове значення/ спрямованість	Ознаки незадовільного управління
Збільшення соціальної значущості підприємства для промисловості регіону	Соціальна значущість підприємства для промисловості регіону	Зростання	Падіння
Збільшення робочих місць на підприємстві	Кількість робочих місць на підприємстві	Зростання	Падіння
Збільшення частки працівників, що пройшли навчання і підвищили кваліфікацію	Частка працівників, що пройшли навчання і підвищили кваліфікацію	Зростання	Падіння
Розширення доступності інформаційних послуг для зайнятих на підприємстві	Доступність інформаційних послуг	Зростання	Падіння
Збільшення розміру дивідендів на одного працівника	Рівень дивідендів на одного працівника	Зростання	Падіння

Блок навчання та розвиток

Стратегічні цілі	Індикатор	Цільове значення/ спрямованість	Ознаки незадовільного управління
Збільшення мотивації співробітників	Індекс задоволеності персоналу	Зростання	Падіння
Зменшення плинності кадрів	Плинність кадрів	Падіння	Зростання
Збільшення частки висококваліфікованих співробітників	Витрати на навчання персоналу	Зростання	Падіння

Рис. 3.3. Індикатори раннього попередження та реагування [21, с. 177].

У режимі зовнішнього спостереження система моніторингу функціонує постійно на всіх підприємствах. За виявлення негативних тенденцій, різких відхилень у функціонуванні підприємства, невідповідності цілям чи для попередження таких явищ система моніторингу переходить у режим внутрішнього спостереження підприємства. Перехід у режим внутрішнього спостереження може також розглядатись як превентивна міра, спрямована на попередження розвитку негативних явищ у функціонуванні підприємства. В табл. 3.1 наведено запропоновані етапи та необхідні дії на кожному з етапів провадження ЗСП на підприємстві.

Таблиця 3.1

Етапи впровадження ЗСП на підприємстві

№	Назва етапу	Зміст етапу
1.	Визначення стратегічних цілей	Власники бізнесу й топ- менеджери підприємства повинні формулювати відповідно до місії та стратегії підприємства чіткі однозначні стратегічні цілі в розрізі складових системи збалансованих показників
2.	Збір стратегічної інформації про діяльність підприємства	Аналіз наявної інформації про діяльність підприємства та його зовнішнє середовище
3.	Впровадження ЗСП	Побудова стратегічної карти підприємства
4.	Складання й відбір показників ЗСП	Відбір показників, що рекомендуються авторами концепції ЗСП, а саме Д. Нортоном і Р. Капланом, з урахуванням особливостей господарювання українських підприємств та галузевої специфіки
5.	Аналіз ефективності реалізації ЗСП	Аналіз фактичних значень вибраних показників із запланованими значеннями. Виявлення відхилень та причин. Збирання додаткової інформації про діяльність підприємства, коригування запланованих значень показників або стратегічних цілей

Виходячи з поставлених стратегічних цілей та специфіки галузі, можемо визначити набір необхідних показників. Зрозуміло, що цей набір показників може збільшуватись або зменшуватись, додаватись або модифікуватись з урахуванням особливостей підприємств в широкому розумінні цього терміну. Важливим є питання визначення кількості показників. На думку авторів [21], рекомендується використовувати не більше 5 показників для кожної проекції, щоб уникнути надмірного ускладнення системи та внесення до неї незрозумілості. Після впровадження

в практику цієї системи й набуття досвіду, а також врахування можливих помилок або появи нових обставин можна змінювати кількість таких показників. Управління в режимі раннього попередження та реагування потребує від підприємств розроблення нових та вдосконалювання наявних методів стратегічного управління на основі даних аналізу зовнішнього й внутрішнього середовища. Такий науковий підхід буде сприяти поповненню банку стратегій задля забезпечення стратегічного управління методами, адекватними еволюції зовнішнього середовища.

3.2. Підходи щодо попередження імовірності банкрутства ПрАТ «Оболонь»

Першим етапом системи раннього попередження та реагування є проведення SWOT-аналізу та окреслення сильних і слабких позицій досліджуваного підприємства на ринку.

Розглянемо сильні та слабкі сторони діяльності ПрАТ «Оболонь», його можливості та потенціал в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Сильні та слабкі сторони ПрАТ «Оболонь»

Сфера діяльності	Сильні сторони (S)	Слабкі сторони (W)
1	**2**	**3**
Маркетинг, Продукція, бренди	- сильні ринкові позиції: підприємство протягом останніх 20 років є одним із лідерів галузі; - постійне вивчення та аналіз стану ринку відділом маркетингу підприємства власної позиції, позиції конкурентів, потреб споживачів; диференціація виробів; - підтримка та розвиток іміджу	- постійні атаки з боку ключових конкурентів (підприємств, що мають значний іноземний капітал); - часом необґрунтована, невдала диверсифікація (виробництво солодких вод).

Продовження табл. 3.2

1	2	3
Виробництво, інновації	- значні виробничі потужності; - можливість економити на масштабах виробництва.	- розміри виробництва надто великі, існує ризик виникнення «хвороби великої компанії»; - не розроблено ресурсозберігаючу стратегію.
Фінанси	- наявність значних обсягів ресурсів для провадження інвестиційних проєктів	- низька рентабельність і прибутковість у 2021 рр.; - не достатній обсяг власних фінансових ресурсів; - фінансова нестабільність; - зростання витрат.
Організація, Управління	- освічене і динамічне керівництво середньої і вищої ланки; - чітко сформовані стратегії; високий рівень управління; - ефективні засоби контролю творчий підхід у менеджменті; - здатність реалізовувати навички персоналу; - чітко сформовані стратегії; - високий рівень управління ефективні засоби контролю, творчий підхід у менеджменті; - здатність реалізовувати навички персоналу.	- вертикально інтегрована структура управління; - пряма залежність від рішень загальних зборів акціонерів
Кадри	- наявність висококваліфікованого та підготовленого персоналу; -наявність досвіду діяльності; - функціонування школи молодого резерву.	- часом має місце неефективна система стимулювання праці, застосування жорстких санкцій.

З метою формування політики управління фінансовою стійкістю та попередження банкрутства підприємства необхідно враховувати результати SWOT-аналізу. Враховуючи результати оцінки фінансового стану ПрАТ «Оболонь», проведеного нами у розділі 2, та вивчення сильних і слабких сторін підприємства, складемо матрицю для SWOT-аналізу для ПрАТ «Оболонь» у табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Матриця SWOT-аналізу для ПрАТ «Оболонь»

	Сильні сторони (S)	Слабкі сторони (W)
Можливості, О	СіМ З використанням сильних ринкових позицій, проведенням аналізу ринкової ситуації, конкурентних переваг ПрАТ «Оболонь» може освоїти нові сегменти ринку, охопити більш широке коло споживачів; експортувати продукцію за межі крани. Значні виробничі потужності дають можливості ПрАТ «Оболонь» розширити як обсяги виробництва, так і асортимент продукції.	СлЗ Завдяки можливості ПрАТ «Оболонь» освоєння нових сегментів ринку, охоплення більш широкого кола споживачів, розширення виробництва компанія може мінімізувати атаки з боку конкурентів, уникнути невдалих диверсифікацій, подолати «хворобу великої компанії» та розробити стратегію ресурсозбереження.
Загрози, Т	СіЗ Мінливі прибутковість та рентабельність, наявність стабільних споживачів продукції і постачальників сировини дає змогу ПрАТ «Оболонь» подолати загрозу інфляції. Завдяки різноманіттю продукції, реалізації її під відомою маркою, підтримці та розвитку іміджу, сильним ринковим позиціям підприємство в змозі швидко враховувати зміни в потребах і смаках споживачів, протистояти зростанню тиску з боку конкурентів.	СлЗ Підприємство повинно спрямувати свою діяльність на мінімізацію неефективної системи стимулювання праці, протистояння атакам з боку ключових конкурентів, уникати необґрунтованої диверсифікації, слідкувати за доцільністю розмірів виробництва, розробити ефективну стратегію ресурсозбереження, сформувати власний оборотний капітал та досягти ліквідності балансу.

Для ПрАТ «Оболонь» стратегія може бути сформульована таким чином: досягти росту вартості підприємства та лідируючих позицій на внутрішньому та зовнішньому ринках, задовольняти попит споживачів якісною продукцією за рахунок безперервного технологічного, інформаційного та інтелектуального вдосконалення. Це дасть змогу акціонерам підприємства отримувати прибуток, а персоналу підприємства – гідну винагороду, що спонукатимете до реалізації професійного та творчого потенціалу.

Наступним етапом буде побудова оптимальної стратегічної карти для досліджуваного підприємства. Для ПрАТ «Оболонь» вона може виглядати таким чином (рис. 3.4).

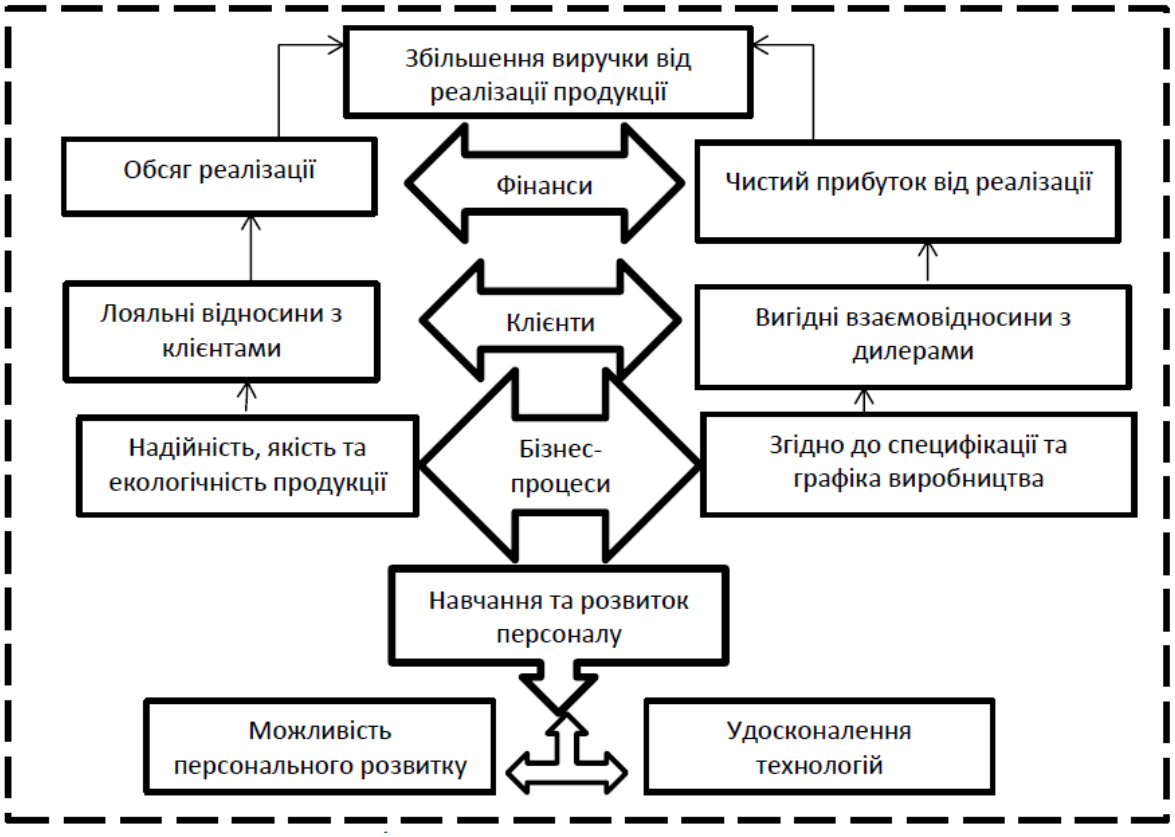

Рис. 3.4. Модель стратегічної карти для ПрАТ «Оболонь» [24, с. 160]

Після побудови основної моделі стратегічної карти досліджуваного підприємства необхідно розглянути та дослідити декілька ключових показників, що стосуються основних груп ЗСП.

Згідно з проведеним аналізом фінансового стану ПрАТ «Оболонь» розглянемо по 3 показника для кожної групи за 2022 рік.

При цьому, варто зазначити, що аналіз ЗСП зосереджений на короткостроковому періоді, а тому він ніяк не впливає на основну стратегію підприємства. Важливо оцінювати не тільки фінансову складову діяльності ПрАТ «Оболонь», а й клієнтів, внутрішні бізнес-процеси, навчання та розвиток персоналу [25, с. 121].

Розрахуємо та проаналізуємо значення всіх показників в табл. 3.4.

Таблиця 3.4

Результати діяльності підприємства ПрАТ «Оболонь» у 2022 році із застосуванням збалансованої системи показників*

Складова аналізу	Показники	Значення показників	Ваговий коефіцієнт	Зважене значення за 2022 р.
Фінанси	Коефіцієнт автономії (фінансової незалежності)	0,61	0,3	0,183
	Коефіцієнт покриття (загальної платоспроможності)	1,50	0,25	0,375
	Рентабельність продукції (товарів, робіт, послуг)	0,30	0,25	0,075
Інтегральний показник				**0,633**
Клієнти	Коефіцієнт рентабельності продажів	0,13	0,34	0,044
	Коефіцієнт співвідношення власного капіталу та активів	0,61	0,25	0,153
	Коефіцієнт сумнівності	2,2	0,41	0,902
Інтегральний показник				**1,099**
Внутрішні бізнес-процеси	Коефіцієнт рентабельності виготовленої підприємством продукції	1,5	0,34	0,51
	Коефіцієнт рентабельності активів	0,18	0,29	0,052
	Собівартість реалізованої продукції, млн грн	5,8	0,3	1,74
Інтегральний показник				**2,302**
Навчання та розвиток персоналу	Коефіцієнт плинності робочої сили	0,02	0,12	0,002
	Коефіцієнт забезпеченості кадрами	0,98	0,27	0,12
	Продуктивність праці, млн. грн./ос.	2,19	0,2	0,44
Інтегральний показник				**0,562**
Сукупний інтегральний показник				**4,596**

**Розраховано автором на основі фін. звітності та* [24; 25]

Ключові показники ЗСП були розраховані на основі фінансової звітності ПрАТ «Оболонь». Проте певні дані є конфіденційною інформацією, тому деякі показники були розраховані на підставі умовних даних.

Щоб виявити напрям базової стратегії змін діяльності ПрАТ «Оболонь», необхідно визначити, до якої групи ефективності відноситься досліджуване підприємство.

Якщо інтегральний показник менше 0,35 од., то діяльність підприємства вважається неефективною. Для таких підприємств необхідно залучити спеціалістів із введення стратегії «кардинальної перебудови». В іншому випадку організації потрібно завершити своє функціонування.

Показники від 0,35 до 0,7 од. свідчать про те, що підприємству необхідна стратегія «оптимізації». Вона повинна стосуватися планово-управлінських рішень. В деяких випадках організаціям підходить стратегія «перебудови».

Якщо загальний показник вище 0,7 та нижче 0,85, можна вважати, що ефективність діяльності організації досить висока, але потребує впровадження деяких змін. В цьому випадку використовується стратегія «розвитку»

Якщо в сукупності одержали показник, близький до 1, тоді використовується стратегія «випередження» [24, с. 163].

На основі проведеного дослідження ЗСП виявлено, що найбільших змін потребує складова навчання та розвитку персоналу, а також фінансів Найкращою серед інших аналізованих складових виявилася складова внутрішніх бізнес-процесів. ПрАТ «Оболонь» варто переглянути рішення, що стосуються управління компанією. Слід ефективніше використовувати власні активи й підняти рівень конкурентоспроможності товару. Оскільки найменший інтегральний показник отримала складова «навчання та розвиток персоналу» та «фінанси», можна зробити висновок, що заходи «оптимізації» стосуватимуться даних проблем.

ВИСНОВКИ

Для досягнення мети, поставленої в роботі та розкриття теми кваліфікаційної роботи були виконані наступні поставлені завдання.

1. Розкрито економічну сутність системи попередження, прогнозування та подолання банкрутства. Система попередження, прогнозування та подолання банкрутства підприємств складається із трьох підсистем, кожна з яких, виходячи з їх назви має своє функціональне призначення та способи реалізації – це підсистема попередження, запобігання і подолання банкрутства підприємства. Підсистема попередження банкрутства передбачає застосування комплексу заходів щодо прогнозування та визначення ймовірності банкрутства підприємств та своєчасного інформування керівництва про потенційні загрози.

Підсистема запобігання банкрутства передбачає здійснення комплексу заходів, що підвищують рівень діяльності підприємства та його шанси на «виживання» в кризових умовах розвитку, а також сприяють недопущенню до критичного стану діяльності підприємства, і як наслідку до банкрутства. Основним завданням даної підсистеми є фінансова стабілізація діяльності підприємства у динамічних умовах сучасності.

Підсистема подолання банкрутства передбачає активізацію всіх можливих способів та заходів недопущення ліквідації підприємства мобілізуючи всі наявні сили та ресурси, шляхом послідовних взаємопов’язаних заходів фінансово-економічного, виробничо-технічного, організаційного, соціального характеру, спрямованих на виведення суб’єкта господарювання з кризи і відновлення або досягнення ним прибутковості та конкурентоспроможності

2. Вивчено методичні підходи до раннього попередження банкрутства та реагування підприємства. Методичне забезпечення ймовірності настання банкрутства можна розділити на два підходи: державний та науковий.

Державний підхід в Україні базується на Методичних рекомендаціях щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій із приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства та Методиці проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств та організацій.

Науковий підхід включає авторські та базові методики. Авторські методики, які є комерційними, розробляються для практичного використання на вибір і за потреби фінансовими аналітиками, менеджерами, спеціалістами з антикризового управління.

Базові методики (загальновідомі) широко висвітлюються у спеціальній літературі, використовуються в науково-дослідній роботі. Вони поділяються на два підходи. Перший базується на фінансових даних і оперування деякими коефіцієнтами, а саме: Z-коефіцієнтом Альтмана, коефіцієнтом Таффлера та ін., а також умінням «читати баланс». Другий підхід виходить із даних щодо збанкрутілих підприємств та порівняння їх із відповідними даними свого підприємства

3. Розглянуто загально-організаційну структуру та основні показники фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Оболонь». Приватне акціонерне товариство «Оболонь» та його дочірні підприємства здійснюють виробництво та продаж пива, мінеральної води, охолоджувальних та слабоалкогольних напоїв під різними брендами торгової марки «Оболонь». За критерієм способу створення, складу та формування статутного капіталу згідно з ГКУ ПрАТ «Оболонь» є корпоративним підприємством, а за критерієм форми власності – приватним акціонерним підприємством (ПрАТ).

Система управління ПрАТ «Оболонь» являє собою комплексний механізм взаємодії усіх ланок управління товариством: Загальних зборів акціонерів, Наглядової ради, керівництва підприємством.

Станом на 31 грудня 2022 року облікова кількість штатних працівників становила 2092 особи.

Аналіз основних показників фінансово-господарської діяльності показав, що підприємству вдалось закінчити 2022 рік з прибутком в 1114,7 млн грн. Він збільшився на 1245,5 млн грн в порівнянні з 2021 роком та на 776,1 млн грн порівняно з 2020 роком, тоді як у 2021 році відбулось зменшення на 469,4 млн грн порівняно з 2020 роком.

На зростання прибутку у 2022 році порівняно з 2021 роком вплинуло зростання чистого доходу від реалізації продукції на 80502,6 млн грн, достатньо значне збільшення інших фінансових доходів на 15,7 млн грн, а також значне збільшення в 2022 році валового прибутку на 1788,5 млн грн. Темп зростання валового прибутку у 2022 році порівняно з 2020 роком зріс на 95,8%.

За розглянутий період підприємство мало негативну динаміку у 2021 році порівняно з 2020 роком та позитивну у 2022 році порівняно з 2021 та 2020 роками.

4. Проведено оцінку фінансового стану ПрАТ «Оболонь». Обґрунтовано, що підприємство не здатне в поточний момент погасити всі свої короткострокові борги, не має в достатньому обсязі швидко ліквідних активів для погашення поточних зобов’язань, має дефіцит оборотних активів для покриття поточних зобов’язань, тобто, підприємство має певні проблеми з ліквідністю, які потребують від керівництва прийняття управлінських рішень щодо підвищення ліквідності.

Проведений аналіз ліквідності балансу засвідчив, що за всіма чотирма умовами ліквідність балансу ПрАТ «Оболонь» є порушеною.

Аналіз фінансової стійкості показав, що підприємство мало нестійкий фінансовий стан протягом трьох досліджуваних років, оскільки для забезпечення усіх запасів і витрат залучаються власні оборотні кошти, довгострокові та короткострокові позики.

У ПрАТ «Оболонь» у 2020-2021 рр. було недостатньо власного капіталу порівняно з кредитами та іншими борговими зобов’язаннями. У 2021 р. можемо спостерігати покращення якості власного капіталу, проте для

забезпечення фінансової стійкості його все ще недостатньо. У 2022 р. зріс обсяг власного капіталу до 3665011 тис. грн або на 1122339 тис. грн, що є позитивним для підприємства.

Показники рентабельності ПрАТ «Оболонь» свідчать про загальну прибутковість діяльності підприємства у 2020 р. та 2022 р. та збитковість у 2021 р.

У цілому можна зробити висновок про зростання ділової активності в розрізі пасивів підприємства протягом 2020-2022 рр. через зменшення періодів окупності власного та інвестованого капіталів.

5. Проведено аналіз імовірності банкрутства ПрАТ «Оболонь». Проведена оцінка імовірності банкрутства ПрАТ «Оболонь» за моделями Е. Альтмана, Р. Тафлера та Р. Ліса, О. Терещенка, А. Матвійчука засвідчила, що майже за всіма моделями спостерігаємо однаковий результат: невисоку імовірність банкрутства у 2020 році, наявність фінансових проблем та імовірності банкрутства у 2021 році та практично задовільний фінансовий стан і невисоку імовірність банкрутства у 2022 році. При цьому, показники 2022 р. значно покращились порівняно з показниками 2020 року.

Водночас, можна констатувати, що загалом у підприємства є певні фінансові та операційні ризики діяльності, що спонукає до постійного контролю з боку управлінців за станом платоспроможності. Оцінка ймовірності банкрутства одного з потужних підприємств галузі є актуальною, оскільки достовірне й своєчасне виявлення негативних чинників впливу на фінансово-господарську діяльність ПрАТ «Оболонь» дає змогу проводити відповідну фінансову політику та розробити заходи з метою підвищення ефективності використання фінансових ресурсів.

6. Висвітлено напрями удосконалення системи раннього попередження та реагування як засобу забезпечення стійкості підприємства. СРПР базується на використанні систем показників та індикаторів, які дають змогу не лише кількісно охарактеризувати й оцінити ситуацію, але й розкрити причини її виникнення, провести структурно-логічний аналіз чинників

впливу. Головними елементами СРПР є показники та системи показників раннього попередження, засновані на модифікованій збалансованій системі показників ЗСП компанії.

ЗСП спрямована на усунення домінування фінансових управлінських показників на підприємстві, доповнення системи внутрішньої звітності, поліпшення системи зовнішньої звітності, спрощення процесу планування, поліпшення процесу узгодження цілей. Типовий набір показників «топового» рівня, які не мають прямої прив'язки до типу вибраної стратегії, можуть включати виручку, прибуток, рентабельність капіталу, вартість бізнесу, кількість рекламацій, частку браку, ступінь завантаження потужностей, плинність кадрів. Набір показників повинен включати також параметри, які стосуються прогнозування банкрутства підприємств або наближення до нього.

7. Запропоновано підходи щодо попередження імовірності банкрутства ПрАТ «Оболонь». Проведено SWOT-аналіз та окреслено сильних і слабких позицій підприємства на ринку. Наведено оптимальну стратегічну карту для ПрАТ «Оболонь».

Розглянуто та досліджено декілька ключових показників, що стосуються основних груп ЗСП. На основі проведеного дослідження ЗСП виявлено, що найбільших змін потребує складова навчання та розвитку персоналу, а також фінансів Найкращою серед інших аналізованих складових виявилася складова внутрішніх бізнес-процесів. ПрАТ «Оболонь» варто переглянути рішення, що стосуються управління компанією. Слід ефективніше використовувати власні активи й підняти рівень конкурентоспроможності товару.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гринчуцький В. І., Ляхович Л. А. Антикризове фінансове управління підприємством в сучасних умовах господарювання. *Інноваційна економіка.* Серія: Підприємництво і менеджмент. 2011. Вип. 9. С. 28-33.

2. Москаленко Л. А., Хринюк О. С. Методи антикризового управління підприємством. *Актуальні проблеми економіки та управління: збірник наукових праць молодих вчених*. 2011. Вип. 5. С. 114-118. URL: http://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/12289/1/2011_4_7_Moskalenko.pdf.

3. Троц І. В. Шляхи подолання банкрутства підприємства. Актуальні питання економічних наук: зб. тез міжнар. наук.-практ. конф., 8-9 червня 2012 р. Одеса: «Центр економічних досліджень та розвитку», 2012. С. 81-83.

4. Троц І. В., Войнаренко М. П. Формування системи попередження, прогнозування і подолання банкрутства промислових підприємств. Економіка: реалії часу: наук. журн. 2015. № 4(20). С. 272-278. URL: http://economics.opu.ua/files/archive/2015/No4/272-278.pdf.

5. Дубик В. Я., Врублевська Л. О. Шляхи вдосконалення системи запобігання та протидії банкрутству підприємства. Молодий вчений. № 11 (63). 2018 р. С. 1115-1119.

6. Костіна О. М., Майборода О. Є. Методи та моделі діагностики кризового стану підприємства. *Вісник Сумського державного університету.* Серія «Економіка». 2012. № 4. С. 91–97.

7. Ватченко О. Б., Шаранов Р. С. Використання моделей оцінки ймовірності банкрутства на підприємствах України. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. Випуск 6 (17). 2018. С. 132-138.

8. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства: Наказ Міністерства економіки

України від 19.01.2006 № 14 (у редакції Наказу Міністерства економіки України від 26.10.2010 № 1361). URL: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=161074.

9. Про затвердження Методики проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій від 27.06.1997 № 81. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-97.

10. Повстенюк Н.Г. Методи діагностики банкрутства підприємств у сучасних умовах. *Економіка і регіон.* 2015. № 1. С. 25–31. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrig_2015_1_6.

11. Altman E.I. Predicting financial distress of companies: revisiting the z-score and Zeta models . 2000. URL: http://pages.stern.nyu.edu/~ealtman/Zscores.pdf.

12. Pakdaman H. Investigating the Ability of Altman and Springate and Zmijewski and Grover Bankruptcy Prediction Models in Tehran Stock Exchange. 2018. URL: https://www.revistaespacios.com/a18v39n14/a18v39n14p33.pdf.

13. Agarwal V., Taffler R. Twenty-Five Years of the Taffler Z-Score Model: Does It Really Have Predictive Ability? *Accounting and Business Research*. 2007. № 37. URL: www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00014788.2007.9663313.

14. Fulmer H Factor / Score URL: https://ycharts.com/glossary/terms/fulmer_h_score.

15. Тридід О. М., Тижненко О. Г., Тижненко Л. О. Економіко-математичні моделі оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання: монографія. К.: УБС НБУ, 2009. 213 с.

16. Терещенко О.О. Антикризове фінансове управління на підприємстві. К.: КНЕУ, 2004. 268 с.

17. Тимощук О. Л., Дорундяк К. М. Оцінювання ймовірності банкрутства підприємства за допомогою дискримінантного аналізу та нейронних мереж. *System Research & Information Technologies*. 2018. №2. С. 22-34.

18. Матвійчук А.В. Моделювання та аналіз економічних систем на підгрунті теорії нечіткої логіки: автореф. дис. д-ра екон. наук: спец. 08.00.11

«Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці». К., 2007. 33 с.

19. Офіційний сайт ПрАТ «Оболонь» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://obolon.ua/ua

20. Багацька К. В. Фінансовий аналіз: Підручник / К. В. Багацька, Т. А. Говорушко, О. О. Шеремет. – К.: Видавничий дім «АртЕк», 2014. – 320 с.

21. Сітак І. Л., Мурашко І. М. Система раннього попередження та реагування як засіб забезпечення стійкості підприємства. *Приазовський економічний вісник*. Випуск 2(13) 2019. С. 172-178.

22. Кизим М.О., Пилипенко А.А., Зінченко В.А. Збалансована система показників: монографія. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2007. – 192 с.

23. Малахова В. М. Збалансована система показників, їх розробка та аналіз. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки: зб. наук. пр*. 2007. Вип. 12, ч. 1. С. 266-273.

24. Сакун Л. М., Лисич В. В. Підвищення конкурентних переваг на основі аналізу збалансованої системи показників. *Економічний форум.* №3. 2019. С. 158-164.

25. Осадча Г. Г., Ополонець І. П. Збалансована система показників як ефективний інструмент управління підприємством на прикладі ПАТ «Яготинський маслозавод». *Науковий вісник Ужгородського національного університету.* Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 18(2). С. 120-124.

Додаток А

Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31.12.2021 р.

Форма №1-к

	Код за ДКУД	1801007

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітногоперіоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	4 686	4 245
первісна вартість	1001	43 969	44 059
накопичена амортизація	1002	(39 283)	(39 814)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	11 272	63 759
Основні засоби	1010	4 352 291	4 067 871
первісна вартість	1011	12 080 275	12 043 666
знос	1012	(7 727 984)	(7 975 795)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	18 542	18 747
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Гудвіл при консолідації	1055	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	14	14
Усього за розділом I	1095	4 386 805	4 154 636
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 015 849	1 040 911
Виробничі запаси	1101	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	272 112	417 089
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	101 840	52 838
з бюджетом	1135	69 326	72 919
у тому числі з податку на прибуток	1136	4 233	3 350
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	20 095	13 978
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	17 048	29 122
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов’язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	5 983	11 950
Усього за розділом II	1195	1 502 253	1 638 807
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	5 889 058	5 793 443

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	73 144	73 144
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	2 445 387	2 293 845
Додатковий капітал	1410	1 198	695
Емісійний дохід	1411	8 353	8 353
Накопичені курсові різниці	1412	-7 155	-7 658
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	167 847	188 568
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(13 580)	(13 580)
Інші резерви	1435	0	0
Неконтрольована частка	1490	0	0
Усього за розділом I	1495	2 673 996	2 542 672
II. Довгострокові зобов’язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов’язання	1500	410 551	388 485
Пенсійні зобов’язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	609 731	677 838
Інші довгострокові зобов’язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0

Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов’язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	1 020 282	1 066 323
III. Поточні зобов’язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	394 848	868 793
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов’язаннями	1610	661 136	116 751
товари, роботи, послуги	1615	709 905	794 275
розрахунками з бюджетом	1620	102 148	131 216
у тому числі з податку на прибуток	1621	414	258
розрахунками зі страхування	1625	4 980	5 316
розрахунками з оплати праці	1630	80 097	22 719
одержаними авансами	1635	183 041	175 676
розрахунками з учасниками	1640	1 876	1 876
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	33 497	36 950
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов’язання	1690	23 252	30 876
Усього за розділом III	1695	2 194 780	2 184 448
IV. Зобов’язання, пов’язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	5 889 058	5 793 443

Керівник Булах І.В.

Головний бухгалтер Бахов І.І.

Консолідований звіт про фінансові результати(Звіт про сукупний дохід)

за 2021 рік

Форма №2-к

І. Фінансові результати

Код за ДКУД 1801008

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5 986 592	5 549 706
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестрахування	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(4 877 463)	(4 070 109)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	1 109 129	1 479 597
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов’язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	128 230	72 812
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(423 695)	(361 150)
Витрати на збут	2150	(790 218)	(728 729)
Інші операційні витрати	2180	(18 439)	(5 311)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	5 007	457 219
збиток	2195	(0)	(0)

Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	174	338 280
Інші доходи	2240	32 680	-238 394
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(188 451)	(246 351)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(1 618)
Інші витрати	2270	(0)	(-15 776)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	0	324 912
збиток	2295	(150 590)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	19 769	13 702
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	0	338 614
збиток	2355	(130 821)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	-503	-718
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-503	-718
Податок на прибуток, пов’язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-503	-718
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-131 324	337 896
Чистий прибуток (збиток), що належить: власникам материнської компанії	2470	0	0
неконтрольованій частці	2475	0	0
Сукупний дохід, що належить: власникам материнської компанії	2480	0	0
неконтрольованій частці	2485	0	0

II. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	3 389 517	2 993 302
Витрати на оплату праці	2505	728 365	705 528
Відрахування на соціальні заходи	2510	154 432	149 141

Амортизація	2515	402 242	399 564
Інші операційні витрати	2520	1 381 481	1 204 645
Разом	2550	6 056 037	5 452 180

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	325 127	325 127
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	325 127	325 127
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-0,402400	1,041500
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-0,402400	1,041500
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Керівник Булах І.В.

Головний бухгалтер Бахов І.І.

Консолідований баланс
(Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2022 р.

			КОДИ		
		Дата (рік, місяць, число)	2023	04	05
Підприємство	ПрАТ "Оболонь"	за ЄДРПОУ	05391057		
Територія	Київська	за КОАТУУ	8038000000		
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ			
Вид економічної діяльності		за КВЕД	11.05; 11.01; 11.06		
Середня кількість працівників[1]					
Адреса, телефон	м. Київ, вул. Богатирська, 3				

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знаку (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	V

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	4 245	3 523
первісна вартість	1001	44 059	44 066
накопичена амортизація	1002	(39 814)	(40 543)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	63 759	109 875
Основні засоби	1010	4 067 871	3 814 672
первісна вартість	1011	12 043 666	12 120 790
знос	1012	(7 975 795)	(8 306 118)
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	18 747	18 773
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	14	14
Усього за розділом I	**1095**	**4 154 636**	**3 946 857**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 040 911	1 134 000
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	417 089	580 193
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	52 838	157 790
з бюджетом	1135	72 919	64 943
у тому числі з податку на прибуток	1136	3 350	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	13 978	9 311
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	29 122	152 794
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	11 950	9 308
Усього за розділом II	**1195**	**1 638 807**	**2 108 339**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	-	-
Баланс	**1300**	**5 793 443**	**6 055 196**

Капітал та зобов'язання	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	73 144	73 144
Капітал у дооцінках	1405	2 293 845	2 150 864
Додатковий капітал	1410	695	8 353
Емісійний дохід	1411	8 353	8 353
Накопичені курсові різниці	1412	(7 658)	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	188 568	1 446 230
Вилучений капітал	1430	(13 580)	(13 580)
Усього за розділом I	**1495**	**2 542 672**	**3 665 011**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	388 485	423 886
Довгострокові кредити банків	1510	677 838	562 519
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Усього за розділом II	**1595**	**1 066 323**	**986 405**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	868 793	228 627
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	116 751	92 696
товари, роботи, послуги	1615	794 275	475 713
розрахунками з бюджетом	1620	131 216	189 871
у тому числі з податку на прибуток	1621	258	84 378
розрахунками зі страхування	1625	5 316	5 020
розрахунками з оплати праці	1630	22 719	140 898
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	175 676	154 925
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	1 876	-
Поточні забезпечення	1660	36 950	85 257
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	30 876	30 773
Усього за розділом III	**1695**	**2 184 448**	**1 403 780**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	-	-
Баланс	**1900**	**5 793 443**	**6 055 196**

Керівник Булах І.

Головний бухгалтер Бахов І.

Консолідований звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2022 рік

		КОДИ		
	Дата (рік, місяць, число)	2023	04	05
Підприємство ПрАТ "Оболонь"	за ЄДРПОУ	05391057		
(найменування)				

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	8 649 174	5 986 592
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(5 751 536)	(4 812 733)
Валовий: прибуток	2090	2 897 638	1 173 859
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	19 467	63 500
Адміністративні витрати	2130	(470 629)	(423 695)
Витрати на збут	2150	(684 010)	(790 218)
Інші операційні витрати	2180	(53 606)	(18 439)
Фінансовий результат від операційної діяльності: Прибуток	2190	1 708 860	5 007
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	15 956	174
Інші доходи	2240	-	32 680
Фінансові витрати	2250	(128 689)	(188 451)
Втрати (доходи) від участі в капіталі	2255	(10 819)	-
Інші витрати	2270	(150 513)	-
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	1 434 795	
збиток	2295		(150 590)
Дохід (Витрати) з податку на прибуток	2300	(320 114)	19 769
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	1 114 681	
збиток	2355		(130 821)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	4 436	(503)
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	3 222	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	**7 658**	**(503)**
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	7 658	**(503)**
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	**1 122 339**	**(131 324)**

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	3 617 382	3 389 517
Витрати на оплату праці	2505	853 060	728 365
Відрахування на соціальні заходи	2510	182 848	154 432
Амортизація	2515	383 029	402 242
Інші операційні витрати	2520	1 482 506	1 382 934
Разом	**2550**	**6 518 826**	**6 057 490**

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	325 127	325 127
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	325 127	325 127
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	3,4284	(0,4024)
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	3,4284	(0,4024)
Дивіденди на одну просту акцію, грн.	2650	-	-

Керівник Булах І.

Головний бухгалтер Бахов І.

Консолідований звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 2022 рік

		КОДИ		
	Дата (рік, місяць, число)	2023	04	05
Підприємство ПрАТ "Оболонь" (найменування)	за ЄДРПОУ	05391057		
	Форма № 3 Код за ДКУД	1801004		

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	11 327 233	8 427 555
Повернення податків і зборів	3005	31 941	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	31 941	-
Цільового фінансування	3010	9 792	10 900
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	133 024	203 513
Надходження від повернення авансів	3020	3 418	608
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	15 953	170
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	15	2 465
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	39 715	19 799
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(6 596 247)	(5 352 642)
Праці	3105	(602 192)	(647 324)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(152 463)	(165 759)
Зобов'язань з податків і зборів, в т.ч.	3115	(2 641 075)	(2 015 442)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(197 339)	(1 539)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(946 026)	(481 923)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(1 497 710)	(1 531 980)
Витрачання на оплату авансів	3135	(157 007)	(57 857)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(457)	(696)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(26 365)	(26 369)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	-	-
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	-	-
Інші витрачання	3190	(40 352)	(22 220)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	**3195**	**1 344 933**	**376 701**

Стаття		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	7 007	7 772
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	3	3
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Інші надходження	3250	-	-
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	(26)	(218)
необоротних активів	3260	(156 636)	(206 388)
Виплати за деривативами	3270	-	-
Інші платежі	3290	-	-
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	**3295**	**(149 652)**	**(198 831)**
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	502 926	1 395 956
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	-	-
Погашення позик	3350	(1 438 764)	(1 380 500)
Сплату дивідендів	3355	-	-
Витрачання на сплату відсотків	3360	(134 447)	(178 940)
Інші платежі	3390	-	-
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	**3395**	**(1 070 285)**	**(163 484)**
Чистий рух грошових коштів за звітний період	**3400**	**124 996**	**14 386**
Залишок коштів на початок року	3405	29 122	17 048
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(1 324)	(2 312)
Залишок коштів на кінець року	3415	152 794	29 122

Керівник Булах І.

Головний бухгалтер Бахов І.